

J A A R V E R S L A G

Nederlands Instituut
voor
Oorlogsdocumentatie

2007

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Amsterdam 2008

Woord Vooraf

Het NIOD-jaarverslag van 2007 is alleen in digitale versie beschikbaar. Vanaf volgend jaar wordt het jaarverslag in een nieuwe vorm gepresenteerd.

Aan het begin van dit verslagjaar volgde prof. dr. Marjan Schwegman prof. dr. Hans. Blom op als directeur van het instituut. Blom hield een drukbezochte afscheidsrede, die met enkele andere geschriften van zijn hand in druk verscheen onder de titel In de ban van goed en fout. Geschiedschrijving over de bezettingstijd in Nederland.

De nieuwe directeur heeft de koers die het NIOD onder Hans Blom is gaan varen voortgezet: Op grond van zijn missie collectioneert het NIOD archieven en andere documentatie met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en zijn onmiddellijke nasleep. Het onderzoek plaatst de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in de ruimere context van wereldgeschiedenis van de 20e eeuw en concentreert zich in het bijzonder op Nederland en Nederlands-Indië/Indonesië in hun Europese en Aziatische context. Verder speelt het NIOD een steeds belangrijkere en initiatiefrijkere rol in de opbouw van nationale en internationale kenniscentra op zijn werkgebied.

Het NIOD blijft zich op het grensvlak van wetenschap en samenleving bewegen. Het verslagjaar laat bijvoorbeeld zien dat in het onderzoek en de dienstverlening steeds meer aandacht wordt besteed aan de doorwerking van en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog. Dat is onder meer een reactie op de veranderende vraag van het publiek: nu de generatie die de periode van oorlog en bezetting zelf heeft meegemaakt verdwijnt, stellen nieuwe generaties andere vragen aan het NIOD. Dat dit niet betekent dat het aantal vragen vermindert blijkt uit het feit dat het aantal bezoekers van de NIOD-site in het verslagjaar een toename liet zien van circa 30%. De website www.niod.nl werd ingrijpend gemoderniseerd. Er zijn nieuwe rubrieken ontwikkeld zoals 'Uitgelicht', 'Signalementen' en 'Webthema's WOII'.

STRATEGIE EN EVALUATIE

De ontwikkeling van de strategie van het NIOD bouwt voort op de laatste periodieke visietatie in het kader van het KNAW-beleid voor kwaliteitszorg door de commissie-Wesseling (2004) en de daarop volgende zelfevaluatie (2007). In 2007 kwam een nieuw onderzoeksprogramma gereed voor de periode 2007-2012 onder de titel De blijvende betekenis van oorlogsgeschiedenis: van ondervinding tot reflectie. Nieuw beleid heeft bij de afdeling Onderzoek in het bijzonder geleid tot versterking van de structuur van de afdeling, inhoudelijke vernieuwing en verdere ontwikkeling van (internationale) samenwerking. In dit verband kan gewezen worden op de pioniersrol van het NIOD in de bestudering van de geschiedenis van Indonesië en Azië in de 20e eeuw. Het NIOD is één van de initiatiefnemers tot het consortium van Europese instituten voor contemporaine geschiedenis (EurhistXX).

Het nieuw ingezette beleid van de afdeling Informatie en Documentatie is gericht op: actieve verwerving van relevante oorlogsgelateerde archieven; uitwerking van een meerjarenplan voor de papieren en digitale conservering alsmede voor de digitale ontsluiting van de archieven en collecties; en verder voor de ontwikkeling van de website tot een digitaal kennisdomein over de Tweede Wereldoorlog. Het NIOD is een belangrijke partner van het ministerie van vws bij het tot stand komen en uitvoeren van het beleid inzake Erfgoed van de oorlog. Dit programma richt zich op het behoud en het digitaal ontsluiten van WOII-collecties. In oktober is het project Onderzoeksgids Opsporing en Verificatie van start gegaan, een project dat in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis wordt uitgevoerd. Doel van dit project is om archieven in Nederland op dit gebied toegankelijk te maken voor onderzoekers en andere geïnteresseerden. In november is gestart met de digitale Wegwijzer Archieven van de Tweede Wereldoorlog, die in samenwerking met het Nationaal Archief wordt ontwikkeld. Doel van het project is om een zeer

toegankelijke digitale gids te maken, bestemd voor een breed publiek. Ook internationaal speelt het NIOD een belangrijke rol in samenwerkingsverbanden met aanverwante instellingen.

ENKELE RESULTATEN

Over zeer uiteenlopende ontwerpen verschenen instituutspublicaties: Van Indië tot Indonesië, onder red. van E. Bogaerts en R. Raben; In naam der wetenschap? P.J.W. Debye en zijn carrière in nazi-Duitsland van M. Eickhoff; Staat van veiligheid. De Nederlandse samenleving sinds 1900 onder red. van M. de Keizer en S. Roels; Sans égards. Prof. mr. A. Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen van J. Meihuizen; Nationale identiteit en meervoudig verleden Verkenningen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) 17 van K. Ribbens en M. Grever en De vrouw als mens. De mythe van het sekseverschil van J. Withuis.

De directie van het NIOD

[Klik op ↓](#)

INHOUD

Afdeling Informatie en documentatie

Algemeen	5
Collectiebeheer	6
Acquisitie bibliotheekcollecties	6
Acquisitie archieven en collecties	6
Inventarisatie	7
Conservering	8
Beeldarchief	8
Catalogisering	9
Informatievoorziening	10
Studiezaal	10
Correspondentieteam	10
Website	10
ICT activiteiten	11
Onderzoek- en publieksactiviteiten	11
Onderzoek	11
Projecten	12
Exposities	13
Opleidingen, cursussen en trainingen	14

Afdeling Onderzoek

Een nieuw programma	15
Personalia	15
Activiteiten	15
Nieuwe projecten	16
Binnenlandse- en buitenlandse partners	16

Bijlagen

1 Staf, bestuur en commissies	18
2 Publicaties van NIOD-medewerkers	20
3 Lezingen en voordrachten van NIOD-medewerkers	24
4 Bestuurs- en andere lidmaatschappen van medewerkers	30
5 Overzicht vergaderzaalagenda	32
6 Aanwinsten: een keuze	34
7 Exploitatierkening 2006 en personeel	36

Afdeling Informatie en Documentatie

Algemeen

De kerntaken van de afdeling Informatie en Documentatie zijn collectiebeheer (acquisitie, inventarisatie, conservering en catalogisering) en informatievoorziening op de studiezaal en via het correspondentieteam en online via de website. Het beleid van de afdeling is gericht op het digitaal toegankelijk maken van de collecties om deze via de NIOD-site ter beschikking te stellen, de conservering van de collecties volgens de daarvoor algemeen geldende eisen van deze tijd en het beschikbaar stellen van informatie over WOII in de breedste zin van het woord. In dit verslag jaar zijn nagenoeg alle toegangen op archieven met behulp van het programma MAIS Flexis via www.niod.nl raadpleegbaar gemaakt.

In 2007 werd de ontvangstruimte voor acquisitiemateriaal grondig gerenoveerd. De verbouwing, die in samenwerking met de Rijksgebouwendienst werd uitgevoerd, was nodig doordat er een tekort was ontstaan aan plankruimte vanwege de groei van acquisitie. In september opende de directeur, M. Schwegman, tijdens een feestelijke gelegenheid de nieuwe kelder. Al het acquisitiemateriaal dat zich voor de verbouwing in de kelder bevond, is extern opgeslagen en zal in de gedeeltes terugkomen.

In het kader van het Erfgoed van de Oorlog programma van het Ministerie van vws gingen een tweetal projecten van start in het afgelopen jaar. In oktober 2007 is het project Onderzoeksgids Opsporing en Verificatie van start gegaan. Het is een project dat in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis wordt uitgevoerd. Het doel van dit project is om archieven in Nederland op dit gebied toegankelijk te maken voor onderzoekers en andere geïnteresseerden. In november 2007 is gestart met de digitale Wegwijzer Archieven van de Tweede Wereldoorlog, die in samenwerking met het Nationaal Archief wordt ontwikkeld. Doel van het project is om een zeer toegankelijke digitale gids te maken bestemd voor een breed publiek.

Door het Netherlands Helsinki Committee is het NIOD gevraagd te adviseren bij het realiseren van het project Warcrimes database Kroatië. Het betreft een project met de juridische faculteit in Zagreb om te komen tot het ontwikkelen van een digitale databank oorlogsmisdaden. Het project wordt gefinancierd door het Netherlands Helsinki Committee in het kader van het Social Transformation Programma for Central and Eastern Europe. Begin 2007 vond een eerste startbijeenkomst plaats in Nederland.

Het project voor de verfilming en ontsluiting van de Maleistalige kranten 1940-1946 werd dit jaar afgerond. Vanaf 1 mei 2007 zijn deze kranten die vlak voor, tijdens en vlak na de Japanse bezetting van Nederlands-Indië verschenen online te raadplegen zijn via de website van het NIOD. Het pilotproject digitaliseren Indische krantenknipsels werd eveneens dit jaar afgerond. Vooralsnog wordt deze digitale collectie alleen beschikbaar gesteld via intranet voor NIOD medewerkers. Dit in verband met op de artikelen rustende auteursrechten en copyrights.

Het project in samenwerking met Het Nederlandse Munthuis werd afgerond. Het project betrof de verzorging en uitgifte van herdenkingsmunten rond het thema Nederland in Oorlog. Het NIOD leverde de expertise en droeg zorg voor de inhoudelijke kwaliteit. Er zijn in totaal 24 uitgiften gerealiseerd.

In mei van dit verslagjaar verscheen het rapport van de werkgroep ICT Digitaal is maatgevend. Een visie op ICT en dienstverlening 2007-2010. Dit rapport is gebaseerd op de uitkomsten van twee workshops die in het najaar van 2006 hebben plaatsgevonden onder leiding van het Bureau Koenen, Baak en Partners plus de interviews die afgenomen werden. In het rapport is een visie uitgewerkt en zijn een 9-tal projecten geformuleerd die richting geven aan het traject om een optimale digitale infrastructuur te realiseren in de komende jaren.

R. Pottkamp ontving een eervolle vermelding voor de F.J. Duparc-prijs voor zijn scriptie. In het komend jaar zal het hoofd van de afdeling met studieverlof zijn. Het management

van de afdeling zal worden waargenomen door de archivaris van het NIOD, Mw. A. van Bockxmeer.

De afdeling Informatie en Documentatie bestaat per 31 december 2007 uit een vaste staf van 16 medewerkers en negen tijdelijke medewerkers, die allen betrokken zijn bij de uitvoering van de kernactiviteiten. Een vijftal stafleden is zowel bij de uitvoering van kernactiviteiten als bij de coördinatie en uitvoering van projecten betrokken. Het hoofd van de afdeling stuurt aan en coördineert zowel de uitvoering van de kernactiviteiten als die van de projecten. R. van Raay werd per 1 september in tijdelijke dienst op projectbasis benoemd voor het uitvoeren van werkzaamheden voor de Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog. Mw. P. Onderwater werd per 1 november 2007 in tijdelijke dienst op projectbasis benoemd voor het uitvoeren van de Wegwijzer Archieven van de Tweede Wereldoorlog. D. ten Bosch kwam per 15 november in tijdelijke dienst voor collectiebeheer. R. Heijningen trad op 15 september 2007 in tijdelijke dienst ter ondersteuning van het correspondentieteam. Mw. I. Mokka trad op 15 oktober 2007 in tijdelijke dienst voor het inventariseren van het archief van de Nationaalsocialistische Beweging. Het tijdelijke contract van mw. M. Zeilstra werd verlengd tot 31 december 2007. Van haar zal na een dienst- en vrijwilligersverband van vier jaar afscheid genomen worden.

Collectiebeheer

ACQUISITIE BIBLIOTHEEKCOLLECTIES

De Tweede Wereldoorlog blijft centraal staan in het aanschafbeleid. In aansluiting op het nieuwe onderzoeksplan van de afdeling Onderzoek werden ook studies aangeschaft over transnationale geschiedschrijving, met bijzondere aandacht voor de cyclus van oorlog en transformatie, het gebruik en de perceptie van geweld en de confrontatie van culturen. Naast het aangekochte bibliotheekmateriaal kwamen er in 2006 ook publicaties binnen uit schenkingen. In totaal gaat het hierbij om meer dan honderd individuele schenkingen, een verdubbeling van het vorige jaar. Met behulp van deze schenkingen konden enkele hiaten in bibliotheekcollectie worden opgevuld en daarnaast kon deze worden aangevuld met diverse publicaties in eigen beheer.

ACQUISITIE ARCHIEVEN EN COLLECTIES

Het NIOD organiseerde het afgelopen jaar weer een aantal bijeenkomsten met medewerkers van de vooraanstaande Nederlandse musea en documentatiecentra met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog. Het NIOD streeft naar betere afstemming van verwerving en beheer van voorwerpen en archiefmateriaal van de verschillende instellingen.

De Landelijke actie 'Niet Weggooien'. vond dit jaar plaats in samenwerking met de Nederlandse oorlogs- en verzetsmusea en herinneringscentra en het Nederlandse Instituut voor Beeld en Geluid. Bij Beeld en Geluid werd een landelijke actiedag gehouden met als Thema Behoud audiovisueel materiaal uit de oorlogsjaren. De actie heeft veel media-aandacht gekregen. De actie is onderdeel van het programma Erfgoed van de Oorlog van het Ministerie van vws en werd gecoördineerd door E. Somers.

Het project Behoud oorlogsgerelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties dat in augustus van start is gegaan, maakt goede vorderingen. Er werden dit jaar vijftien particuliere archieven geworven. In november werd weer een bijeenkomst gehouden voor belangenbehartigingsorganisaties. Het doel van dit project is het verwerven, conserveren en toegankelijk maken van deze particuliere archieven voor onderzoekers en het brede publiek. Het project duurt twee jaar en wordt gefinancierd door het Erfgoed van de Oorlog programma van het ministerie van vws. Mw. A. van Bockxmeer is projectleider van dit project, dat uitgevoerd wordt door R. de Vos.

Mw. Links is verantwoordelijk voor de acquisitie van archiefmateriaal dat aan het NIOD wordt geschonken. In 2007 werden 328 aanwinsten aangenomen ten behoeve van de diverse collecties van het NIOD. Opvallend is dat hierbij een substantiële stijging te zien is ten opzichte van de hoeveelheid schenkingen van het vorige jaar. Een verklaring hiervoor is het succes van de landelijke actie 'Niet weggooien' en de aandacht die het tijdschrift Aanspraak in maart van dit jaar schonk aan de mogelijkheid tot het doneren van oor-

logsmateriaal. Bovendien leverde ook het project 'Behoud oorlogsgerelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties' een aantal mooie archieven op, zoals het archief van de Vereniging Kinderen uit de Japanse Bezetting en Bersiap 1941-1949. Andere interessante archieven die in 2007 aan NIOD werden overgedragen waren bijvoorbeeld: het redactiearchief van de Volksche Werkgemeenschap, het archief van de oud-kampgevangene in Dachau, H. Toby en het onderzoeksarchief van het Historisch Nieuwsblad betreffende een door hen gehouden enquête onder kinderen van 'foute ouders'.

INVENTARISATIE

Het plan om in 2007 alle toegangen op archieven met behulp van het programma MAIS Flexis via internet raadpleegbaar te maken werd gerealiseerd. Voor de toegang op de collectie Documentatie II was meer tijd nodig. Alle bestaande toegangen kunnen nu via www.niod.nl geraadpleegd worden.

Bij de Centrale Archief Selectiedienst in Winschoten is de bewerking van het archief van de Nederlandsche Oost-Compagnie (22,6 meter) afgerond. De inventaris is nagenoeg rond. Het archief is in de zomer van 2007 teruggebracht. Het archief van de Nederlandse Omroep (80 meter) is naar Winschoten overgebracht. Met de bewerking van dit archief is in september 2007 gestart.

Mw. M. Ros, verantwoordelijk voor het beschrijven van de dagboeken zette haar beschrijving van recent verworven dagboeken en verslagen voort. In totaal heeft zij 43 ego-documenten verwerkt. R. Utermöhlen heeft veel tijd besteed aan het gereedmaken van de uitgebreide collectie Documentatie II (zaken) voor internet.

R. Utermöhlen treedt op als projectleider voor het afronden van de inventarisatie van de Indische collectie. Hiervoor is een subsidie aangevraagd bij het ministerie van vws in het kader van het programma Erfgoed van de Oorlog. R. Pottkamp rondde het werk aan de toegang op de collectie Concentratiekampen algemeen (250d, ca.12.0 m) af en maakte daarnaast nog een toegang op enkele kleinere archieven zoals het Kamp Schoorl. Mw. P. Links maakte een zestal toegangen op kleinere archieven waaronder Archief Bakker, Archief Caransa, archief Van Lanschot, Archief Weenig en Archief Toby. R. de Vos rondde drie inventarissen van de Nationale Federatieve Raad van het Voormalig Verzet Nederland af. Hij maakte tevens een toegang op het Archief van de Stichting jongenskampen Bangkong-Gedungdjati en het Archief van de Vereniging Kinderen uit de Japanse Bezetting en Bersiapperiode 1941-1949.

Het archief van M.H. Bregstein werd met subsidie van de Mr. M.H. Bregstein Stichting toegankelijk gemaakt door mw. D. Reudink. De inventaris is gepresenteerd ter gelegenheid van het jaarlijkse Bregstein-symposium op 5 oktober 2007 en staat sindsdien op het internet. Projectleider was Mw. A. van Bockxmeer.

Mw. E. Balkestein zette haar werkzaamheden aan de digitale onderzoeksgids Sociale zorg en rechtsherstel Oorlogsgetroffenen 1944-heden voort. Dit project wordt in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis uitgevoerd met als doel het in kaart brengen van bronnen op het terrein van de sociale zorg, schade en rechtsherstel, herdenking en herinnering voor en van oorlogsgetroffenen WOII. Het project wordt gefinancierd door het Erfgoed van de Oorlog programma van vws. De planning is dat de onderzoeksgids in juni 2009 gereed is. Het project wordt begeleid door mw. A. van Bockxmeer en T. Kappelhof, verbonden aan het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis.

In het kader van het Erfgoed van de Oorlog programma van het Ministerie van vws werden subsidie verkregen voor twee projecten. Het eerste project betreft de Onderzoeksgids Opsporing en Verificatie. Het is een project dat in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis wordt uitgevoerd. Het doel van dit project is om archieven in Nederland op dit gebied toegankelijk te maken voor onderzoekers en andere geïnteresseerden. Het project is op 1 oktober 2007 van start gegaan. Voor de uitvoering van het project werd de onderzoekster mw. K. Verbrugge (INC) aangetrokken. De doorlooptijd van het project is twee jaar. Ook dit project wordt begeleid door mw. A. van Bockxmeer en T. Kappelhof, verbonden aan het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. Een tweede project waarvoor subsidie werd verkregen is het project digitale Wegwijzer Archieven van de Tweede Wereldoorlog, dat in samenwerking met het Nationaal Archief wordt ontwik-

keld. Doel van het project is om een zeer toegankelijke gebruikersvriendelijke digitale gids te maken bestemd voor een breed publiek. Het project wordt begeleid door mw A. van Bockxmeer en J. Kompagnie verbonden aan het Nationaal Archief. Voor de uitvoering van het project werd de onderzoekster mw. P. Onderwater aangetrokken. Het project is een november van start gegaan en heeft een doorlooptijd van twee jaar.

In november ging ook het project vaststellen van de openbaarheid van de archieven op inventarisnummerniveau van start. De gegevens worden vastgelegd in MAIS Flexis. Voor de uitvoering hiervan werd D. ten Bosch aangesteld. Het project duurt drie maanden en wordt begeleid door mw. A. van Bockxmeer.

De website www.kamparchieven.nl is een wegwijzer naar de verschillende plekken in Nederland waar archieven uit en over de kampen Amersfoort, Westerbork en Vught worden bewaard. De site is gemaakt omdat het al jaren voor nabestaanden en onderzoekers onduidelijk is welke archieven zich waar bevinden. De site is ook dit jaar verder verrijkt met informatie over archieven van andere kampen. Bij vws zal het kader van het programma Erfgoed van de Oorlog een subsidieaanvraag worden ingediend voor uitbreiding van deze site met Indische kamparchieven. Als projectleider zal R. Pottkamp optreden.

In voorbereiding is verder het project Actualisering Erelijst. Onder leiding H. de Vries voerde de heer H. Korting dit najaar een vooronderzoek uit. Op basis hiervan werd besloten om een subsidie aanvraag in te dienen bij het Erfgoed programma van vws. Projectleider is Hans de Vries.

CONSERVERING

Er is een werkgroep conservering opgezet die zich bezighoudt met het samenstellen van een meerjarenplanning voor de ontsluiting en conservering van de bibliotheekcollecties en de archieven. Delen van het plan worden nu al uitgevoerd in het kader van het programma Metamorfoze voor bibliotheekcollecties en sinds kort ook voor archieven.

In het kader van conservering wordt het archief van het kamp Vught, in beheer bij het NIOD, verfilmd en gedigitaliseerd. Doel van het project is dit archief van groot nationaal belang te conserveren, te verfilmen en te digitaliseren en zo online aan te bieden voor onderzoekers en verder geïnteresseerd publiek. Het project wordt gefinancierd door het nationale programma Metamorfoze voor het behoud van papieren erfgoed. Projectleider is R. Pottkamp. In het kader van conservering worden eveneens de bij het NIOD berustende archieven en periodieken van kleine nationaal socialistische uitgeverijen verfilmd en gedigitaliseerd. Het doel is om deze unieke collecties te conserveren en via de NIOD site online aan te bieden aan onderzoekers en verder geïnteresseerd publiek. Het project wordt gefinancierd door het nationale programma Metamorfoze voor het behoud van papieren erfgoed. Het project heeft een doorlooptijd van twee jaar en zal in juni 2008 afgerond zijn. Projectleider is R. Utermöhlen in samenwerking met R. Kruis. Het NIOD participeert ook in een omvangrijk kranten digitaliseringsproject dat gecoördineerd wordt door de Koninklijke Bibliotheek. De gezamenlijke aanvraag is dit jaar ingediend bij het nationale programma Metamorfoze voor het behoud van papieren erfgoed. Het project zal als de subsidieaanvraag gehonoreerd worden in het komend jaar van start gaan.

Het project voor de verfilming en ontsluiting van de Maleistalige kranten 1940-1946 is nagenoeg afgerond. Vanaf 1 mei 2007 zijn deze kranten, die vlak voor, tijdens en vlak na de Japanse bezetting van Nederlands-Indië verschenen, online te raadplegen via de website van het NIOD. Het is een unieke collectie die zo compleet mogelijk werd gemaakt dankzij de medewerking van de KB, het KIT en het KITLV. Projectleider is R. Kruis in samenwerking met P. van der Maas.

BEELDARCHIEF

In 2007 is gestart met het door vws gefinancierde project BeeldbankWO2. Hierbij worden alle afbeeldingen van de Tweede Wereldoorlog van de Nederlandse oorlogs- en verzetsmusea, herinneringscentra en het NIOD bijeen gebracht in een beeldbank, zodat iedereen via internet de beelden kan inzien en bestellen. Alle aanwinsten van het NIOD, plus enkele grote collecties als de Stapf collectie, de NSB negatieven en de foto's van de

Erelijst der Gevallenen worden in dit project gedigitaliseerd. De BeeldbankWO2 zal op 24 april 2008 door H.K.H. Prinses Margriet worden geopend.

Het NIOD is uitvoerder van dit project en zal vanaf 2008 de Beeldbank ook beheren namens de deelnemende instellingen. Projectleider is E. Somers en H. Gijsbers is beeldbank beheerder. De internet NIOD Beeldbank zal opgaan in de BeeldbankWO2. Het digitaliseren wordt uitbesteed, maar het beschrijven van de diverse collecties zal voornamelijk intern gebeuren. Hiervoor zijn R. van Raay, mw. M. Morel, mw. L. Lips en mw. K. Somers aangenomen om in deeltijd de beelden te beschrijven. Naast de NIOD collectie zullen zij ook de collecties van het Nationaal Monument Kamp Vught, het Verzetsmuseum Amsterdam en het Verzetsmuseum Zuid-Holland beschrijven. Dit wordt gecoördineerd door H. Gijsbers.

De beschrijvingsactiviteiten rond de eigen digitalisering van de fotocollectie (ten behoeve van de NIOD Beeldbank) worden gecoördineerd door R. Kok. In totaal werden in 2007 rond de 12.665 foto's van trefwoord voorzien door H. Gijsbers, R. Kok en M. Wilmink. Verder zijn er evenzoveel foto's gepubliceerd in de NIOD Beeldbank op het internet. Dat betekent dat het overgrote deel van de collectie nu online raadpleegbaar is. Alle foto's op internet zijn voorzien van beschrijvingen, trefwoorden en metadata. Ook in 2007 was H. Gijsbers verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van het FRS fotosysteem, zowel intern als ook voor de internetversie.

H. Gijsbers en mw. M. Somers namen het afhandelen van de aanvragen voor hun rekening. In 2007 zijn er 806 verzoeken om beeldmateriaal of informatie geweest.

De Indische tekeningencollectie van het NIOD en het Museon zijn nog niet raadpleegbaar via de website van het Geheugen van Nederland. Het afstemmen van de metadata van deze twee collecties bleek niet eenvoudig, al werd er vooruitgang geboekt. De gezamenlijke collectie bestaat uit ruim 6000 tekeningen van Nederlanders die geïnterneerd zijn geweest tijdens de Japanse bezetting van het voormalige Nederlands-Indië. Het streven is om het project voorjaar 2008 af te ronden. Het project wordt gefinancierd door het Geheugen van Nederland. Projectleider is R. Kok.

H. Gijsbers werkt mee aan de Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War door deze te voorzien van bijbehorende foto's. De beeldredactie zal tot stand komen in nauw overleg met P. Post, mw. I. Heidebrink en de diverse auteurs. Presentatie van de Encyclopedie zal in 2008 plaatsvinden.

CATALOGISERING

De bibliotheekcollectie werd in 2007 verrijkt met een flink aantal nieuwe publicaties: meer dan 2500 nieuwe titels werden in de catalogus opgenomen. Er werd een nieuwe rubriek Genocide aangemaakt. Mw. F. Jacobs verrichtte het leeuwendeel van het werk hiervoor, hierbij ondersteund door R. Kruis. Veel tijd besteedde R. Kruis aan het uitzoeken en deels vooraf selecteren van mogelijke aanwinsten voor de bibliotheek. Hierover heeft hij geregeld contact gehad met mw. P. Links, die de nieuwe aanwinsten registreert. Meer dan voorheen is duidelijk geworden hoe arbeidsintensief dit werk is, maar ook hoe noodzakelijk om het dichtslibben van de collectie en vooral ook van de beschikbare depotruimte te voorkomen.

De procedure voor de verwerking van knipsels wordt voortgezet. Deze houdt in dat R. Kruis met andere studiezaalmedewerkers de zes landelijke kranten (en enkele weekbladen) doorneemt en de artikelen selecteert, terwijl D. van Galen Last hetzelfde doet voor de buitenlandse kranten en tijdschriften. Mw. M. Zeilstra en M. Wilmink assisteren bij het knippen en plakken van de geselecteerde teksten. Mw. P. Links nummert de knipsels en voert ze in de digitale index die online geraadpleegd kan worden op de website van het NIOD.

Met de toegang op de index van de krantenknipselcollectie is het afgelopen jaar een grote stap voorwaarts gemaakt. In samenwerking met het bedrijf EM-Cultuur is het content management systeem van het NIOD opnieuw ingericht en wel zodanig dat veranderingen in de index direct online gemaakt kunnen worden. Dit betekent dat de informatie die op het website over de krantenknipselcollectie getoond wordt, altijd actueel is.

Informatievoorziening

STUDIEZAAL

De studiezaal werd ook in 2007 goed bezocht. De eerder geconstateerde diversiteit aan bezoekers zette zich voort, waarbij nog steeds de mensen met een directe persoonlijke betrokkenheid bij en belangstelling voor het onderwerp ruimschoots vertegenwoordigd zijn. Veel studenten werden ontvangen, individueel dan wel in groepsverband, waaruit blijkt dat deze groep voor de dienstverlening van groot belang is. Voor zover het de dienstverlening per e-mail betreft zijn het vooral particulieren en scholieren (de laatstgenoemden vooral met het oog op het maken van profielwerkstukken) die onze hulp inroepen. Zoekhulpen op onze website kunnen zeker in de toekomst voorzien in een grote behoefte waarin nu nog maar voor een deel voorzien kan worden. De bezoekersaantallen zijn ook in het jaar 2007 weer licht gestegen ten opzichte van het voorafgaande jaar. In totaal 3263 bezoekers maakten gebruik van de studiezaal, onder wie 158 uit het buitenland. Ook in dit verslagjaar hebben R. Kruis, H. Berkhout en J. Kemperman voor groepen studenten enkele voordrachten gehouden over het instituut en zijn collecties, veelal ter voorbereiding op werkcolleges en andere vormen van onderwijs waarbij van de faciliteiten en collecties van het instituut gebruik werd gemaakt. De e-mailafhandeling van eenvoudige vragen bij de studiezaal voldoet nog steeds en vermindert de druk die anders geheel bij het correspondentieteam ligt.

CORRESPONDENTIETEAM

Ook dit jaar is door het correspondentieteam zoveel mogelijk in overeenstemming met de opgestelde servicenormen schriftelijk informatie verschaft. Het aantal in behandeling genomen verzoeken van particulieren en instanties bedroeg ongeveer 1900. Hierbij inbegrepen zijn de ruim 100 verzoeken om informatie van de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) en de Stichting 1940-1945. De hoeveelheid post bleef in dit verslagjaar omvangrijk, wat te verklaren is uit het zeer grote aantal e-mails. Niet alleen rechtstreeks, maar ook via de website van het instituut wist men het correspondentieteam digitaal te bereiken.

In de onderwerpen die in de correspondentie aan de orde worden gesteld, is ten opzichte van voorafgaande jaren geen nieuwe, vermeldenswaardige ontwikkeling te bekennen. De persoonsgerichte vragen blijven overheersen. Ook blijkt duidelijk dat een aanzienlijk deel van de vragen voortvloeit uit thema's die in de samenleving een moment actueel zijn. Verder worden er vragen gesteld die samenhangen met nieuw aangeboden informatie op de website van het NIOD.

De leden van het correspondentieteam verrichtten ook diverse andere werkzaamheden. Zo participeren H. Berkhout en J. Kemperman in de werkgroep WOII thema's ten behoeve van het vervaardigen van specifieke thema's voor de website. Hans de Vries schreef voor de website een tweetal stukken waarin hij een aantal reeds lang verschenen publicaties over concentratiekampen nog eens onder de aandacht bracht. Ook dit jaar ontving hij enkele verzoeken om aanvullingen op en wijzigingen van de Erelijst van Gevallenen. Zoals gebruikelijk verrichtte hij het daartoe noodzakelijke verificatieonderzoek en onderhield hij samen met R. Kruis de contacten met de van belang zijnde instanties.

WEBSITE

Tijdens de verslagperiode was E. Somers voorzitter van de websiteredactie en aanspreekpunt van de website. In november 2006 is de vernieuwde NIOD website online gegaan. De nieuwe site kent een aantal nieuwe projectmatige toevoegingen en er zijn in het afgelopen jaar een aantal structurele verbeteringen doorgevoerd. De belangstelling voor de site is toegenomen: In 2006 waren er 270.000 bezoekers, in 2007 meer dan 300.000 (een toename van ruim 10%). In het verslagjaar is de Engelse versie van de site ter hand genomen. De meest relevante informatie is nu vertaald. Er zijn in het afgelopen jaar ruim 70 actueelberichten gepubliceerd.

Vanaf begin 2007 kunnen geïnteresseerden zich aanmelden voor de een elektronische nieuwsbrief, waarin actueelberichten in bewerkte vorm zijn opgenomen. Er hebben zich al

ruim driehonderd geïnteresseerden opgegeven om zo op de hoogte te worden gehouden van NIOD-aangelegenheden. Afgelopen jaar zijn in totaal 17 nieuwsbrieven verzonden. De databanken Maleistalige kranten en dagboeken zijn op de site geplaatst. In de zomer van 2007 is de rubriek 'Canon in discussie' gepubliceerd. In 40 vensters worden de 'belangrijkste' thema's van de Tweede Wereldoorlog behandeld. Het publiek kan hierop reageren en suggesties voor aanvullingen en wijzigingen doen. Ruim 350 mensen reageerden per email. In december wordt de canon – instituutsbreed – geëvalueerd. Eind 2007 is een discussienota opgesteld over de toekomst van de website, met daarbij aanbevelingen voor zowel inhoudelijke als organisatorische aanpassingen. Projectleider / hoofdredacteur website is Erik Somers

ICT-ACTIVITEITEN

De ICT-werkgroep kwam in 2007 regelmatig bijeen. In deze werkgroep hebben zitting: mw. E. Buchheim, mw. M. Somers, D. Waanders, W. Arink, mw. E. Touwen-Bouwsma, P. van der Maas en de externe adviseur R. Kranendonk. In mei van dit verslagjaar verscheen het rapport van de werkgroep ICT Digitaal is maatgevend. Een visie op ICT en dienstverlening 2007-2010. Dit rapport is gebaseerd op de uitkomsten van twee workshops die in het najaar van 2006 hebben plaatsgevonden onder leiding van het Bureau Koenen, Baak en Partners plus de interviews die afgenomen werden. In het rapport is een visie uitgewerkt en zijn een 9-tal projecten geformuleerd die richting geven aan het traject om een optimale digitale infrastructuur te realiseren in de komende jaren. De werkgroep heeft daarnaast een belangrijke adviserende taak in de ICT-projecten die door P. van der Maas worden voorbereid en uitgevoerd zoals het digitaliseren van krantenknipsels

Het pilotproject digitaliseren Indische krantenknipsels heeft als doel onderzoek te doen naar de mogelijkheden om naast de index ook de krantenknipsels zelf online aan te bieden. Het project werd dit jaar afgerond. Vooralsnog wordt deze digitale collectie alleen beschikbaar gesteld via intranet voor NIOD medewerkers. Dit in verband met op de artikelen rustende auteurs en copyrights. Dit pilotproject werd gefinancierd door het digitaliseringsfonds van de KNAW. Projectleider is P. van der Maas.

Het Netherlands Helsinki Committee heeft het NIOD gevraagd te adviseren bij de realisering van het War crimes database project Kroatië. Het betreft een project met de juridische faculteit in Zagreb om te komen tot het ontwikkelen van een digitale databank van oorlogsmisdaden. Het project wordt gefinancierd door het Netherlands Helsinki Committee in het kader van het Social Transformation Programme for Central and Eastern Europe. Projectadviseur is P. van der Maas. Het project heeft een doorloop tijd van drie jaar.

Onderzoeks- en publieksactiviteiten

ONDERZOEK

De Werkgroep Overdrachtsplan Archieven Oorlogsnazorg van het Nederlandse Rode Kruis is in het leven geroepen naar aanleiding van het verzoek van 2 november 2006 van de directie van het Nederlandse Rode Kruis aan de directeurs van het NIOD en het NA om hun visie uiteen te zetten over een mogelijke overdracht van de archiefbestanden die bij de afdeling Oorlogsnazorg van het NRK worden bewaard. De werkgroep bracht aan beide directies rapport uit op 15 maart 2007 en bestond uit medewerkers van het Nationaal Archief en het NIOD. Voorzitter: mw. A. van Bockxmeer, lid H. de Vries. Als secretaris trad R. Pottkamp op.

Op verzoek van het ministerie van vws, Eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII, werd van 24-28 september 2007 door een gezamenlijke werkgroep van het NIOD en het Nationaal Archief onder leiding van mw. A. van Bockxmeer een werkbezoek gebracht aan de International Tracing Service in Arolsen. Doel van het bezoek was advies uit te brengen over een digitale kopie van de ITS bestanden voor gebruik in Nederland. Van de kant van het Nationaal Archief waren twee medewerkers betrokken. Van de kant van het NIOD nam ook H. de Vries deel aan de werkgroep.

Sinds 2005 doet mw. A van Bockxmeer onderzoek naar de eerste jaren van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie, met het accent op de vorming van de collectie. Het onderzoek, dat zal resulteren in een proefschrift, wordt begeleid door prof. dr. Hans Blom en prof. dr. E. Ketelaar. Uitgangspunt van het onderzoek is dat archieven maatschappelijke constructies zijn, die, voordat ze voor onderzoek geschikt zijn, ook nog eens stevig worden verbouwd door ordening en selectie. De kernvraag van het onderzoek leidt naar het traject dat de archieven aflegden voordat zij door onderzoekers gebruikt konden worden en naar de vraag of dit traject invloed heeft gehad op de geschiedschrijving van de Tweede Wereldoorlog. Daarbij gaat tot nu toe de aandacht vooral uit naar De Jong en Presser. In 2007 kon het onderzoek naar de geschiedenis van de archieven van de Nederlandse kampen Amersfoort, Vught en Westerbork en de afdeling Onderzoek Gevangenen en Concentratiekampen worden afgerond. Het onderzoek naar de naoorlogse gang van archieven van Nederlandse overheidsinstellingen naar Oorlogsdocumentatie is in 2007 ingezet en wordt in 2008 afgerond.

E. Somers werkte aan de Bronnenuitgave herinneringen van prof. David Cohen, mede-voorzitter van de Joodse Raad. Er is onderzoek gedaan naar de verschillende in omloop zijnde tekstversies en is een geredigeerde versie samengesteld en een eerste aanzet tot annotatie van de tekst gemaakt. R. Kok zal een foto-essay bij deze uitgave verzorgen. Het boek zal in het najaar 2008 afgerond worden.

Hans de Vries hield zich bezig met het afronden van zijn onderzoek Nederlandse gevangenen in de kampen Flossenbürg, Lublin-Majdanek en Stutthof en het schrijven van een nieuw onderzoeksvoorstel. Ten behoeve van het Oostenrijkse Ministerie van Binnenlandse Zaken deed hij in de VS onderzoek naar het concentratiekamp Mauthausen en schreef daar een verslag over. Hij publiceerde een viertal lemmata in het biografisch woordenboek Joden in Nederland in de twintigste eeuw. Verder gaf hij inlichtingen en advies aan diverse personen die zich bezighouden met onderwerpen die kampen en gevangenen betreffen en zit hij in meerdere begeleidingscommissies zoals het onderzoek naar de wetten voor Oorlogsgetroffenen en de promotieonderzoeken naar de kampen Vught en Westerbork.

PROJECTEN

Tentoonstelling Oorlogskind

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie heeft voor het herdenkingsjaar 2005 de reizende tentoonstelling Oorlogskind samengesteld. In Oorlogskind staan de persoonlijke geschiedenissen van kinderen uit de jaren 1940-1945 centraal. Tentoonstelling Oorlogskind. De tentoonstelling is voor onbepaalde tijd (in ieder geval drie jaar) geplaatst in de vaste opstelling van Libertypark, nationaal Museum Overloon /Marshall Museum. Het NIOD onderhoudt de website www.oorlogskind.nl. Projectleider is E. Somers

Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog

Dit project is voortgekomen vanuit het gezamenlijke overleg van herinneringscentra en de oorlogs- en verzetsmusea. Doel van het project is om te komen tot een gezamenlijk gedigitaliseerd fotobestand Nederland en de Tweede Wereldoorlog. Het NIOD FRS bestand is daarbij uitgangspunt. De fotocollecties van de deelnemende organisaties worden hierin opgenomen. Het databestand zal als in alle instellingen raadpleegbaar zijn en op internet worden aangeboden. Het project Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog wordt gefinancierd door het ministerie van vws in het kader van het programma Erfgoed van de Oorlog. Het afgelopen verslagjaar is met de realisatie grote voorde-lingen gemaakt. Het functioneel ontwerp van de databank (BSL) is opgesteld en uiteindelijk goedgekeurd. In het najaar is begonnen met de uitvoering hiervan. In december is de testversie online te raadplegen. Alle foto's van de deelnemende instelling, in totaal 65.000 stuks zijn naar tevredenheid gedigitaliseerd, bewerkt en overgezet op cd-roms door het bedrijf X-Cago. R. van Raay is aangetrokken voor het toekennen van metadata. Voorts is er een 'beschrijvingspoule' met drie werkstudentes geformeerd die zich ook met de invoer van metadata bezighouden. Bij verschillende instellingen zijn eveneens beschrijvers onder auspiciën van het NIOD actief met de invoer van metadata. Tijdens eens door NIOD en

vws belegde bijeenkomst op 24 april 2008 zal de Beeldbank WO2 landelijk worden gepresenteerd. De projectleider E. Somers voert samen met de uitvoerder van het project H. Gijbers en in nauw overleg met vertegenwoordigers van WOII musea uit.

Buchenwald video's

De voormalige Vereniging van Oud-Buchenwalders heeft een indrukwekkende collectie van 38 gefilmede interviews met Nederlandse oud-gevangenen van het kamp Buchenwald aan het NIOD overgedragen. Het project bestaat uit een gedetailleerde ontsluiting van de collectie interviews, een filmdocumentaire en het ontwikkelen van een speciale website: www.buchenwald.nl.

Het ontwerp van de website is dit jaar gemaakt (DNB Media). Er is besloten de interviews integraal op de site te plaatsen, met de mogelijkheid deze online te bekijken en gedetailleerd te ontsluiten via de nieuwe techniek van spraakherkenning. Dit is ontwikkeld door de Universiteit Twente. In het kader van het programma Erfgoed van de oorlog is hiervoor subsidie aangevraagd van € 13.000. Door deze nieuwe toevoeging is de afronding van het project vertraagd tot april 2008. Van de geplande filmdocumentaire is door filmmaker E. Bakker de eerste ruwe montages vervaardigd. Er wordt gestreefd naar uitzending op TV in april 2008. Projectleider is E. Somers.

EXPOSITIES

Onder verantwoordelijkheid van E. Somers en D. Barnouw en in samenwerking met R. Kok zijn in het jaar 2007 de volgende thema tentoonstellingen georganiseerd in de publieksruimte van het instituut:

- ▶ *Cities of Continuous Lines*.
Onderzoek naar fascistische architectuur (november 2007 – februari 2008)
- ▶ *Gisèle en haar onderduikers*.
Kunstenaars Gisèle van Waterschoot van der Gracht liet Duits-joodse en Nederlandse jongeren onderduiken in haar woning aan de Herengracht 401 te Amsterdam. De toewijding aan de kunst en literatuur was een soort overlevingsstrategie (april – oktober 2007)
- ▶ *Potocari*
Fotobewerkingen van begrafenis Srebrenica-slachtoffers door Jehanne van Woerkom (opening verricht door Jan Pronk) (maart – april 2007)
- ▶ *Verleden Tijd – Vergeten Tijd*
Zes Indonesische kunstenaars reageren op de geschiedenis van Indonesië, 1930-1960 (februari – maart 2007)
- ▶ *Uitgeverij de Spieghele tijdens de oorlogsjaren* (tot februari 2007)

E. Somers verleende medewerking aan volgende tentoonstellingen:

- ▶ Müncher Literaturarchiv und Bibliothek 'Transit Amsterdam. Deutsche Schriftsteller im Exil 1933 bis 1945'
- ▶ *Helden*, Rijksmuseum Amsterdam. (locatie Nieuwe kerk)
- ▶ Titus Brandsma Museum Leeuwarden, 'Enkele Reis Dachau. Priester en predikant op hetzelfde spoor Amersfoort – Kleef – Dachau
- ▶ Thematische tentoonstelling herinneringscentrum Westerbork, *kamp Bergen-Belsen*
- ▶ Amsterdams verzetsmuseum. *Bladmuziek wo2*
- ▶ Inrichting vernieuwde permanente expositieruimte Herinneringscentrum Bergen-Belsen, Duitsland
- ▶ *De Nieuwe Mensch*. Thematische tentoonstelling in het Rijksmuseum n.a.v. de aanschaf van dit schilderij

R. Kok verleende medewerking aan de volgende tentoonstelling:

World Portraits, ANP Photo maart/april 2007.

Opleidingen, cursussen en trainingen

De volgende opleidingen, cursussen en trainingen werden in het afgelopen jaar voortgezet of afgerond:

- ▶ R. de Vos volgde een cursus archief bewerking bij de Archiefschool
- ▶ Mw. P. Links volgde met succes het schakeljaar voor toelating tot de Master Archiefwetenschap aan de UvA.
- ▶ Mw. F. Jacobs nam deel aan de FOBIJ-studiedag Van catalogiseren naar metadata-beheer: ontsluiting van bibliotheekcollecties in het Google-tijdperk
- ▶ Er werd een cursus openbaarheid gegeven op het NIOD door een docent van de Archiefschool voor de medewerkers van de afdeling Info/Doc

Afdeling onderzoek

Een nieuw programma

De afdeling Onderzoek heeft in het verslagjaar 2007 door het opstellen van een nieuw onderzoeksprogramma de richting van haar werkzaamheden voor de periode tot en met het jaar 2012 bepaald. In december nam de Wetenschapscommissie voor het NIOD het programma over en kon het aan de KNAW worden aangeboden. Het NIOD wil aansluiten bij een veelheid aan recente en nog lopende debatten over verantwoordelijkheid en schuld rond dictatuur en vervolging, collectieve omgang met slachtofferschap, historische canonvorming en de betekenis van oorlog en conflict voor gedeeld en meervoudig verleden. De onderzoekers willen in hun werk de algemene vraag centraal stellen, hoe mensen zich als individu en als gemeenschap zich onder invloed van oorlog en geweld positioneren in de wereld om hen heen en in de geschiedenis.

Het NIOD wil de Tweede Wereldoorlog bestuderen in de context van de geschiedenis van de 20e eeuw. De gebeurtenissen in Nederland en zijn toenmalige overzeese gebieden worden onderzocht vanuit de mondiale perspectieven die bij een wereldoorlog passen. Daarvoor is samenwerking met andere instellingen en onderzoekers in binnen- en buitenland onontbeerlijk. Tegelijkertijd wil het NIOD als KNAW-instituut binnen zijn onderzoeksomgeving een inspirerend en agendabepalend centrum voor de oorlogsgeschiedschrijving zijn.

Het programma is getiteld *De blijvende betekenis van oorlogsgeschiedenis: van onderverinding tot reflectie* en het stelt de uitwerking van de oorlog in drie onderzoekslijnen aan de orde, respectievelijk de ondervinding van oorlog, de nasleep ervan en de reflectie op de langere duur. Het NIOD vertrouwt er op dat het door uitvoering van dit programma een stimulerende en vernieuwende rol kan spelen in het nationale en internationale onderzoek en het daarbij behorende debat.

PERSONALIA

De afdeling onderzoek telde op 31 december 2007 naast het hoofd van de afdeling 7 senior-onderzoekers in vaste dienst (6 fte), 2 medewerkers in vaste dienst (1 fte), 10 medewerkers in tijdelijke dienst (7,6 fte) en 3 onderzoekers in opleiding (3 fte). Twee medewerkers maakten gebruik van de sabbatical-regeling, één medewerker was wegens ziekte langdurig afwezig.

Op 1 februari promoveerde NIOD-oio R. Futselaar aan de Universiteit van Amsterdam op het proefschrift 'Lard, Lice and Longivity'.

ACTIVITEITEN

Op 11 januari kwam formeel een einde aan een gezichtsbepalend project van het NIOD, het programma 'Van Indië tot Indonesië' (VITI). In het kader van het culturele programma de Haagse Winternachten vond het Eindhovenfestival van VITI plaats in het Theater aan het Spui, waarbij kunst en geschiedschrijving tot een inspirerend geheel waren gesmeed. Ook in de maand mei, tijdens de Pasar Malam Besar in Den Haag, stelden de projectmedewerkers met steun van andere NIOD-collega's de uitkomsten van het onderzoek voor aan de bezoekers. Verdere publicaties van het programma zullen in de periode 2008-2010 verschijnen. Op 6 november presenteerden hoofdredacteur M. de Keizer en gastredacteur S.C. Roels het 18^e Jaarboek van het NIOD onder de titel *Staat van Veiligheid*. De Nederlandse samenleving sinds 1900. Op 22 november presenteerde E. Gans het eerste deel van haar dubbelportret over vader Jaap en zoon Ischa Meijer, dat veel belangstelling trok. Op 27 november vond in het gebouw van de KNAW de presentatie plaats van het door M. Eickhoff

in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgestelde rapport *In naam der wetenschap?* P.J.W. Debye en zijn carrière in nazi-Duitsland, over de wetenschapper om wie een heftig publiek en wetenschappelijke debat was uitbroken.

In de loop van het jaar vonden diverse activiteiten plaats, waarbij NIOD-historici met vakgenoten van buiten workshops hielden over actuele onderwerpen. Op 5 april organiseerde het NIOD een discussie over nieuwe wegen in het onderzoek naar de geschiedenis van de NSB. Op 18 april organiseerde het NIOD in samenwerking met de universiteit van Amsterdam een symposium ter gelegenheid van het afscheid van zijn directeur, tevens hoogleraar Nederlandse Geschiedenis aan de UvA, J.C.H. Blom, een symposium over Hoofdonderwerpen uit de Eigentijdse Geschiedenis van Nederland. Op 8 juni zat M. de Keizer een symposium van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap voor over Nederland en de Eerste Wereldoorlog onder de titel 'Stormschade in een aangeharkte natie'. Op 15 en 16 juni vond aan het NIOD een internationale workshop plaats over 'War and Violence in the 20th Century' van een netwerk waartoe behalve het NIOD ook het European University Institute te Florence en de historische faculteiten van de Universiteiten van Oxford en Edinburgh deelnemen. Op 24 september vond in het gebouw van de tweede kamer in Den Haag de presentatie plaats van een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het regeringsbeleid, onder de titel *Identificatie met Nederland*. NIOD-medewerker K. Ribbens droeg bij aan het boek dat voorzag in de historische onderbouwing voor dit rapport onder de titel *nationale Identiteit en meervoudig verleden*. Op 14 december vond een NIOD-symposium plaats onder de titel 'De Tweede Wereldoorlog als wereldgeschiedenis. Veranderende betekenissen van 'de oorlog' door globalisering en culturele diversiteit'. Een belangrijke ontmoetingsplaats voor onderzoekers van de geschiedenis van Azië waren de door P. Post georganiseerde periodiek gehouden 'NIOD Indonesian Chinese Afternoon Meetings' (NICAM) over de plaats van de overzeese Chinezen in het 20e-eeuwse Indonesië en Azië.

NIEUWE PROJECTEN

Bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek werden in het verslagjaar subsidies verworven voor enkele nieuwe, in 2008 te starten projecten:

- ▶ 1. 'The long lasting legacy of collaboration' over de naoorlogse maatschappelijke insluiting en uitsluiting van nationaal-socialistische milieus (aanvragers: P. Romijn en I. Tames, NIOD: 2 postdoctoraal onderzoekers en één onderzoeker in opleiding)
- ▶ 2. 'Sites, Bodies and Stories' (hoofdaanvrager S. Legêne, Vrije Universiteit, één postdoctoraal onderzoeker voor het deelonderzoek 'Sleeping Beauties, Hidden Forces' over fysieke antropologie in de koloniale context.
- ▶ 3. 'Oorlog, Erfgoed en Herinnering – een Dynamisch Perspectief' (NWO, cofinancier Ministerie van vws, hoofdaanvragers R. van der Laarse en F. van Vree (UvA).
- ▶ 4. 'Joods verzet en Joodse integratie' vervangingssubsidie t.b.v. onderzoek B. Braber.

BINNENLANDSE - EN BUITENLANDSE PARTNERS

Het NIOD is een instituut van de KNAW. Behalve met KNAW-instituten bestaat er een structurele samenwerking met diverse universitaire onderzoekseenheden van de universiteiten van Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, Nijmegen en Leiden. Het NIOD levert hoogleraren aan de Universiteiten van Amsterdam en Utrecht. Bijzonder vermelding verdient de nauwe samenwerking met het in hetzelfde pand ondergebrachte Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies (CHGS). In het buitenland zijn er permanente contacten met onder meer de Universiteiten van Oxford, Brussel, Gent, Singapore, Yogyakarta en Nishinomya.

Het NIOD maakt deel uit van Eurhistxx, het internationale netwerk van instellingen op het gebied van de contemporaine geschiedenis (hsozkult.geschichte.hu-berlin.de/eurhistxx.asp) en van het Internationaal Comité voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog (www.ihtp.cnrs.fr/cih2gm).

Het NIOD organiseerde samen met de Amsterdamse partners het Duitsland Instituut van de UvA, Geschiedenis in Discussie van de UvA, het Goethe Instituut en het Genootschap Nederland-Duitsland de lezingenreeks 'Eigentijdse Historici in debat': op 15 januari sprak G. Hirschfeld (Stuttgart) over 'Kriegserlebnis un Kriegserfahrung. Vom Ersten zum Zweiten Weltkrieg'; op 26 maart sprak Hanns Mommsen (Bochum) over: 'Deutscher Widerstand gegen den Nationalsozialismus – eine Bilanz'; op 25 juni sprak Shulamit Volkov (Jeruzalem) over haar boek 'Germans, Jews and Antisemites' en op 26 november sprak Michael Wildt over zijn boek 'Volksgemeinschaft als Selbstermächtigung'. Op 20 september sprak in het kader van deze reeks en in samenwerking met het CHGS Saul Friedländer (Jeruzalem, Los Angeles) over het tweede deel van zijn 'Das Dritte Reich und die Juden'.

Het NIOD organiseerde samen met het Verzetsmuseum Amsterdam een lezingenreeks onder de naam: Vijf Markante Mensen.

Op 18 september sprak Boudewijn Smits over Loe de Jong, historicus; op 16 oktober: Jolande Withuis over Pim Boellaard, verzetsman van het eerste uur; op 27 november: Martijn Eickhoff over Peter Debye, fysisch chemicus; op 18 december: Marjan Schwegman over Reina Prinsen Geerligts, schrijfster en verzetsstrijdster en op 15 januari: Evelien Gans over Jaap Meijer, historicus/schrijver en Ischa Meijer, journalist/schrijver

Het NIOD kent verder de mogelijkheid voor geïnteresseerde onderzoekers van buiten, die onderzoek doen, dat in nauw verband staat met het werkterrein van het NIOD, zich aan te melden als geassocieerd onderzoeker (zie verder de website).

Bijlage 1

Staf, bestuur en commissies

KNAW-WETENSCHAPSCOMMISSIE

Prof. dr. D.F.J. Bosscher (voorzitter), Prof. dr. R.E. Elson, Prof. dr. M. Grever, Prof. dr. G. Hirschfeld, Prof. dr. F.C.J. Ketelaar, mw. dr. E.B. Locher-Scholten, Prof. dr. B. de Wever.

COMMISSIE VAN ADVIES

P.A.M. Bosman, Mr. H.C.J.L. Borghouts, Prof. dr. V. Halberstadt, Mr. S. Harchaoui, G.L.J. Huyser (voorzitter), A. van Liempt, Dr. H.A. Markens, Mw. G.W. van Montfrans, Dr. J.P. Rehwinkel, Mw. mr. W. Sorgdrager, Mw. A.L.E.C. van der Stoel, Drs. E.F. Stové, Mw. mr. E.H. Swaab, Drs. J.G.F. Veldhuis.

STAF

DIRECTIE:

Prof. dr. M. Schwegman *Directeur*
Prof. dr. P. Romijn *Hoofd afdeling Onderzoek / Adjunct directeur*
Dr. C.T. Touwen-Bouwsma *Hoofd afdeling Informatie en Documentatie / Adjunct directeur*

IN- EN EXTERNE BETREKKINGEN:

Drs. N.D.J. Barnouw *tevens toegepast onderzoeker*

BEDRIJFSVOERING:

A.M. Arink *Hoofd Bedrijfsvoering*
J. Alkemade *Medewerker Algemene Zaken*
J.J. de Bart-Supusepa *Management Assistent*
E.C. Harder *Coördinator huisvesting*
C.D.J. Huis *Coördinator Financiële Administratie*
M.E. van Kessel-Zweverink *Secretaresse*
C.C. Rijks *Secretaresse (tot 1 november 2006)*
M.M. Somers *Secretaresse*
M. van der Valk *Medewerker Algemene Zaken*
F. Varenkamp *Coördinator MIS en AO*
H.C. Waanders *Medewerker Automatisering*

AFDELING INFORMATIE EN DOCUMENTATIE:

Dr. C.T. Touwen-Bouwsma *Hoofd*

COLLECTIEBEHEER

Drs. D. van Galen Last *vakreferent*
Drs. F. Reurs *vakreferent (tijdelijk, ter vervanging van Van Galen Last, vanaf 1 mei 2006 tot 30 april 2007)*
Drs. E.L.M. Somers *coördinator webbeheer en externe projecten*
Drs. P. Links *medewerker acquisitie en collectiebeheer*
Drs. J.M.L. van Bockxmeer *archivaris*
Drs. R. Kok *coördinator beheer en ontsluiting beeldcollecties*
R. Utermöhlen *eerste medewerker collectiebeheer*
Drs. R.C.C. Pottkamp *medewerker collectiebeheer*
M. Ros *medewerker collectiebeheer*
J.H. Drenthe *medewerker fysiek beheer*
Drs. F. Jacobs *medewerker collectiebeheer*
Drs. H. Gijsbers *medewerker beeldcollecties*

Drs. E. Balkestein *medewerker collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1 juli 2004 tot 30 juni 2009)*
Drs. R. de Vos *medewerker acquisitie en collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1 augustus 2006 tot 31 juli 2008)*
M. Wilmink *medewerker collectiebeheer*

INFORMATIEVOORZIENING

Drs. H. de Vries *coördinator correspondentie*
R. Kruis *coördinator studiezaal, beheer en ontsluiting bibliotheekcollecties*
H.J. Berkhout *eerste medewerker dienstverlening*
Drs. J.M.A. Dané *medewerker dienstverlening*
Drs. J. F. Kemperman *medewerker dienstverlening*
M. Zeilstra *medewerker dienstverlening (tijdelijk vanaf 1 september 2003 tot 31 augustus 2007)*

INFORMATIETECHNOLOGISCHE ACTIVITEITEN

Drs. P.L.M. van der Maas *ICT-coördinator en technisch adviseur projecten*

ONDERZOEK

Prof. dr. P. Romijn *Hoofd*
Dr. G. Aalders *Senior Onderzoeker*
Drs. N.D.J. Barnouw *Onderzoeker/Voorlichting*
Drs. E. Bogaerts *Project coördinator*
Drs. E. Buchheim *Onderzoeker*
Dr. M. Eickhoff *Onderzoeker*
Drs. K. Forrer *Assistent Project coördinator*
Drs. D. van Galen Last *Onderzoeker/Vakreferent*
Prof. dr. E.E. Gans *Onderzoeker*
I. Heidebrink *Project coördinator*
Dr. M. de Keizer *Senior Onderzoeker*
Dr. P. Keppy *Onderzoeker*
Drs. E. Kieft *Onderzoeker in opleiding*
Dr. C. Kristel *Senior Onderzoeker*
Coördinator extern gefinancierd Onderzoek
A. Mey Lie *Onderzoeksassistente*
Dr. J. Meihuizen *Onderzoeker*
Drs. P. Onderwater *Junior-onderzoeker*
Dr. H. Piersma *Onderzoeker*
Drs. M. Plomp *Assistent Project coördinator*
Dr. P. Post *Senior Onderzoeker*
Dr. R. Raben *Senior Onderzoeker*
Dr. K. Ribbens *Onderzoeker*
Drs. J. Schenk *Onderzoeker*
Dr. I.M. Tames *Onderzoeker*
Dr. J. Withuis *Onderzoeker*
Drs. A.M. Zuidema *Onderzoeker in opleiding*

Bijlage 2

Publicaties van medewerkers

Publicaties met een * zijn boekbesprekingen.

Gerard Aalders

“‘Lawful’ Abuse of the Dutch Economy, 1940-1945’, in: Herzog, Dagmar (ed.), *Lessons and Legacies*, VII, Northwestern University Press, Evanston, Il., 2007, 50-65.

‘Pillage et (non) restitution des oeuvres d’art aux Pays-Bas (1940-2001)’ in: *Spoliations en Europe. Revue d’histoire de la Shoah*, No. 186, Janvier-Juin 2007, 195-217.

‘Le Pillage aux Pays-Bas et la Restitution d’après-guerre’, in: Goschler C., P. Ther & C. Andrieu (ed.), *Spoliations et restitutions des biens juifs Europe XXe siècle*, Paris, 2007, 236-252.

De Bilderberg-conferenties. Organisatie en Werkwijze van een Geheim Trans-Atlantisch Netwerk, Amsterdam, 2007.

David Barnouw

*J. L. van der Pauw, ‘Havenstad in bezettingstijd’, in: *Tijdschrift voor Geschiedenis*.

‘Che! Een commerciële revolutie’, in: *Tribune*, maart.

*Anna Timmerman, ‘Machteloos? Ooggetuigen van de Jodenvervolging’, in: *Ons Amsterdam*, mei 2007.

Anne Frank boom, in: *NRC/Handelsblad*, 22 november 2007.

Anne Frank lemma, in: *Joden in Nederland in de twintigste eeuw. Een biografisch woordenboek*, Amsterdam 2007.

E-publishing

* Cornelis A. van Minnen, *Amerika’s beroemdste Nederlander. Een biografie van Hendrik Willem van Loon*, Amsterdam, 2005, op: *BMGN website*.

* ‘Hitler was zo slecht nog niet: een recent filmliteratuuroverzicht’, op: *Nieuwsbrief Geschiedenis Beeld & Geluid # 3*, 2007.

Els Bogaerts

‘Van Indië tot Indonesië’ i.s.m. Remco Raben. Uitgeverij Boom.

Eveline Buchheim

‘Vergeten verleden? Indonesië en Nederland: werk aan de winkel.’ *SICA magazine*, nr. 34, 2007.

Martijn Eickhoff

‘In naam der wetenschap? P.J.W. Debye en zijn carrière in Nazi-Duitsland’, *Amsterdam 2007*.

‘Anstelle einer Rezension – Anmerkungen zum veröffentlichten Bild über Herbert Jankuhn’, i.s.m. U. Halle. *Ethnographisch-Archäologische Zeitschrift* 48-1 (2007) 135-150.

“‘Der Unterschied zwischen den Russen und uns’”. *Die Vor- und Frühgeschichte in den besetzten Niederlanden 1940-1945*, in: J.P. Legendre, L. Olivier en B. Schnitzler ed., *L’archéologie nationale-socialiste dans les pays occupés à l’ouest du Reich. Actes de la table ronde internationale “Blut und Boden” tenue à Lyon (Rhône) dans le cadre du Xe congrès de la European Association of Archaeologists (EAA) les 8 et 9 septembre 2004* (z.p., 2007) 351-364.

‘Archeologisch erfgoed: een onbeheersbaar concept’, in: F. Grijzenhoud (ed.), *Erfgoed. De geschiedenis van een begrip*, Amsterdam 2007, 231-263.

Evelien Gans

‘Een dubbele beweging. Jaap en Ischa Meijer’, (her)publicatie in: Arjen Fortuin en Joke Linders, *Bespottelijk maar aangenaam. De biografie in Nederland*, Amsterdam 2007, 147-155.

‘Pitlo omstreden’, ingezonden kritische reactie op de negatieve recensie van Reinjan Mulder (*NRC-Handelsblad*, Boeken, 23-3-2007) van: Joggli Meihuizen, *Sans égards*. Prof. mr. A. Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen, Amsterdam 2007, in: *NRC-Handelsblad*, 30 maart 2007.

Drie lemmata (Sam de Wolff, Jaap Meijer, Ischa Meijer) in: *Joden in de Nederland in*

de twintigste eeuw, Amsterdam 2007, 207-209, 345-346 .

Jaap en Ischa Meijer. Een joodse geschiedenis 1912-1956, Amsterdam 2007.

'Jews' (Evelien Gans en Joep Leerssen), in: *Imagology: the cultural construction and literary representation of National characters - A Critical Survey* edited by Manfred Beller and Joep Leerssen, Amsterdam/New York 2007, 202-208.

Dick van Galen Last

'Historiographie de la Seconde Guerre mondiale' in: *Bulletin d'histoire politique* volume, 16, numéro 1 – automne 2007 (Montreal 2007) 153-167.

'Les médailles de la Honte noire' in: Francois Rouquet, Fabrice Virgili et Daniele Voldman (dir.), *Amours, guerres et sexualité*, Paris: Gallimard 2007, 145-146.

Madelon de Keizer

'Staat van veiligheid. De Nederlandse samenleving sinds 1900', i.s.m. Stephannie Roels (Walburg Pers 2008).

Conny Kristel

'Geïllustreerde pers in oorlogstijd.' Recensie van Michèle Martin, *Images at War. Illustrated periodicals and constructed nations*, Toronto 2006, in: *Tijdschrift voor Geschiedenis* 120 (2007) 2, 269-270.

'Propagandaslag. Nederlandse reacties op de Britse film 'Battle of the Somme' (1916), in: Martin Kraaijestein en Paul Schulten (red), *Wankel evenwicht. Neutraal Nederland en de Eerste Wereldoorlog*, Soesterberg 2007, 344-165.

Joggli Meihuizen

'Sans égards. Prof. mr. A. Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen', Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2007.

Remco Raben

'Van Indië tot Indonesië', i.s.m. Els Bogaerts (Amsterdam: Boom 2007).

'In het spoor van de koloniën. Geschiedenis en koloniën in Nederland en eromheen', De Gids (december 2007).

'Dutch memories of captivity in the Pacific War' in: Kevin Blackburn and Karl Hack (eds), *Forgotten captives in Japanese occupied Asia: National memories and forgotten captivity*, London 2007.

'Van Indië tot Indonesië' in: Els Bogaerts en Remco Raben (eds.), *Van Indië tot Indonesië*, Amsterdam 2007, 7-11.

'Hoe wordt men vrij? De lange dekolonisatie van Indonesië' in: Els Bogaerts en Remco Raben (ed.), *Van Indië tot Indonesië*, Amsterdam, 13-29.

'Seputar Batavia. Etnisitas dan otoritas di Ommelanden, 1650-1800' in: Kees Grijns and Peter J.M. Nas (ed.), *Jakarta – Batavia. Esai sosio-kultural*, Jakarta 2007, 101-122.

'Ayutthaya, King Phetracha and the world; Dynamics of kingship and trade in late-seventeenth-century Ayutthaya' in: Dhiravat na Pombejra, Han ten Brummelhuis, Nandana Chutiwongs and Pisit Charoenwongsa (eds), *Crossroads of Thai and Dutch history* (Bangkok: SEAMEO/SPAFA 2007) 199-232.

* 'In de gordel van geweld. De bloedige traditie van de republiek Indonesië'. Review of Margreet van Till, *Batavia bij nacht*; B. Bouman, *Ieder voor zich en de Republiek voor ons allen*; Antonie C.A. Dake, *The Sukarno files*; John Roosa, *Pretext for mass murder* in: *NRC Handelsblad*, 20 April 2007.

* Harry Poeze, 'Verguisd en vergeten' in: *NRC Handelsblad* .

* 'Het land van aankomst', Paul Scheffer in: *Historisch Nieuwsblad*, december 2007.

'Een handreiking over de halfvrienden: Zandbaar – Slagbaai', *Indisch Anders* 2, april 2007, 10.

'Vaak vindt men de fortuin in het voetspoor van de rede', *De Gids*, *De titels van Montaigne* (juli-augustus-september 2007) 644-648.

Kees Ribbens

'Identity between diversity and uncertainty. History in contemporary society', *The Low Countries. Arts and society in Flanders and the Netherlands* 15 (2007), 98-104.

'Jubileren. Een curieuze omgang met geschiedenis', ET-VT 26 (2007) 1, 27-35.

'Nationale identiteit en meervoudig verleden Verkenningen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) 17', i.s.m. Maria Grever (Amsterdam 2007), 220.

'A narrative that encompasses our history. Historical culture and history teaching' in: Maria Grever & Siep Stuurman eds., Beyond the Canon. History for the Twenty-First Century (Basingstoke 2007), 63-76.

'Beeldmoraal', in Valentijn Byvanck (ed.), Zeeuws imago, Middelburg 2007, 90-96.

- Hester Radstake, 'In Holland staat een huis. Hoera?' Weergave van een gedachtewisseling tussen Frits van Oostrom en Kees Ribbens, Vernieuwing, 66 (2007) nr.5, 6-8.

Peter Romijn

'Belgium and the Netherlands', i.s.m. M. Conway. In: Robert Gerwarth (ed.), Twisted Paths. Europe 1914-1945 Oxford, 2007: Oxford University Press, 84-110.

"Um Schlimmeres zu verhindern..." Die Niederländische Verwaltung unter deutscher Besatzung 1940-1945' in: Zentrum für Niederlande-Studien. Jahrbuch 17 2006. Münster, 2007: Aschendorff Verlag GmbH, 119-132.

Marjan Schwegman

Beatrijs van Agt, Florine Koning en Esther Tak (eds.), Het verborgen Verhaal. Indische Nederlanders in oorlogstijd 1942-1949 (Tong Tong Stichting, Den Haag) woord vooraf.

Chinese vertaling van: 'Battle for the Public Sphere: Gender, Culture, and Politics in the Netherlands', in: Douwe Fokkema and Frans Grijzenhout (eds.), Dutch Culture in a European Perspective 1650 – 2000. Vol. 5 Accounting for the Past. (Guangxi Normal University Press, 2007) 125-150.

'Groter dan levensecht. De Italiaanse vader des vaderlands Giuseppe Garibaldi (1807-1882) in feit en fictie', recensie van Lucy Riall, Garibaldi. Invention of a Hero. (Yale University Press 2007). NRC Handelsblad 29 juni 2007.

Lid redactie Fragmenta. Journal of the Royal Netherlands Institute in Rome, Jaargang 1, 1 (2007), Brepols, Turnhout (België).

Referee voor Tijdschrift voor Genderstudies, jaargang 10, nr. 1, 2007, Themanummer Informele Macht (Aksant Amsterdam).

Hans de Vries

Vier lemmata (Abraham Caransa, David Koker, Henriëtte Henriquez Pimentel, Walter Suskind (Süskind)), in: Joden in de Nederland in de twintigste eeuw, Amsterdam 2007, 40-41, 175-176, 237-238, 306.

Jolande Withuis

"'Eer verloren, al verloren.'" Verkrachtende soldaten, verzwegen misdaden', Cogiscope september, 12-19.

'Sekse en sekte. Moslima-terrorisme geanalyseerd en vergeleken', in: Radicaliserende vrouwen, Ministerie van Binnenlandse Zaken, afd. Strategische Kennisontwikkeling, 7-34.

'De veranderende omgang met de oorlog', Maandblad Geestelijke volksgezondheid, mei, 374-382 (herdruk in: Cogiscope juni) (gekozen tot mooiste MGv-artikel 2007).

'Het concentratiekampsyndroom als sociaal succes', in: Annet Mooij e.a. (red.), Grenzeloos nieuwsgierig.

Opstellen voor en over Abram de Swaan, Amsterdam, Bert Bakker, 90-100 (herdruk in: Cogiscope, juni).

'Zie je nou! Politica, politicus - geen verschil', in: Lamberthe de Jong, De vrouw in Nederland, Amsterdam 2007, 330-332.

'Morgen is er weer een dag', De Gids, themanummer Montaigne en de Nederlandse essayisten, 761-764.

'Suffer, fight, become a saint', (vert. van Lijden, strijden etc.), internationale website Trouw e.a.

'Lijden, strijden, heilig worden', Trouw, Letter & Geest, 26 juni.

'De mythe van de vrouw als betere mens', De Volkskrant, Het Betoog, 2 juni.

‘Het verdriet van Duitsland’, recensie van Patrick Dassen e.a. (red.), Duitsers als slachtoffers, NRC, 4 mei.

‘PvdA Amsterdam streeft apartheid na’, De Volkskrant, 22 november.

‘Apartheid van seksen is ongewenst’, De Volkskrant, 4 augustus.

‘De bieb voor al uw feestjes’, De Volkskrant, 14 juli.

‘En nu op naar de derde golf’, NRC, Boeken, 12 januari, (met op 2 februari een antwoord op de reacties).

‘Handjeklap met seksisme’, Opzij, januari.

‘Moslima-terrorisme’, Opzij, februari.

‘Koninklijke baarmoeders’, Opzij, maart.

‘Samen tegen vrouwen’, Opzij, april.

‘Geen familie’, Opzij, mei.

‘Een scherpe pen’, Opzij, juni.

‘Afscheid’, Opzij, juli/augustus.

Bijlage 3

Lezingen en voordrachten van NIOD-medewerkers

David Barnouw

10 februari
'Het NIOD' bij GVN in Amersfoort.

6 maart
'Varen naar de vrijheid' in het Joods Historisch Museum in Amsterdam.

13 maart
'Het NIOD' bij GVN in Berkhout.

18 maart
'Leugens omtrent WO2' voor VBV in Amsterdam.

1 april
'Heeft herdenken nog zin?' bij NIVON in Hilversum.

12 mei
'Het NIOD' voor de GVN in Enschede.

19 oktober
'Het NIOD en nieuw WO2-onderzoek' voor de Rotary Club Amsterdam-West.

13 november
'Het NIOD' voor de VNG in Hilversum.

Eveline Buchheim

14 mei
'Hide and seek' voor het Research Seminar van het Instituut voor Sociale Antropologie van de Universiteit van Stockholm in Zweden.

19 mei
Openbaar interview met schrijvers Aya Zikken en Kees Ruys op de Pasar Malam Besar in Den Haag.

30 september
'Japans-Indische nakomelingen, kinderen van de vijand of souvenirs d'amour?' voor de Vereniging JIN.

Martijn Eickhoff

21 en 22 februari
'With heart and soul: Bijvanck and the archaeology of fascist Rome'.
Ronde tafel Archaeology and National Identity in Italy and Europe 1800-1950 in

het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome.

Organisatie: Martijn Eickhoff, Nathalie de Haan (ΚΝΙΡ) en Marjan Schwegman (ΚΝΙΡ).

13-14 april
'Alexander Willem Bijvanck'. Workshop Lebenbilder (klassiek archeologen ten tijde van het Derde Rijk). Pergamonmuseum, Berlijn. Organisatie: prof. G. Brands, Universität Halle en dr. M. Maischberger, Pergamonmuseum.

1-2 oktober
'Where archaeology and Mass Murder Meet; the Mogila Popowa Excavation of the Summer of 1943'.

International Conference The Holocaust in Ukraine. New resources and perspectives. Memorial de la Shoah / Université Paris IV-Sorbonne in Parijs.

Organisatie: United States Holocaust Memorial Museum.

27 november
'Vijf markante mensen in de Tweede Wereldoorlog'.

NIOD/Verzetsmuseum-lezingenreeks, Verzetsmuseum in Amsterdam.

Dick van Galen Last

15 juni
'The black shame' op de conferentie Political Violence in Twentieth Century Europe

Organisatie: Modern European History Research Centre in the University of Oxford, the European University Institute Florence, the School of History and Classics of the University of Edinburgh and the Netherlands Institute for War Documentation in Amsterdam.

14 december
'The black shame. Raciale dimensies van twee wereldoorlogen' op het symposium De Tweede Wereldoorlog als Wereldgeschiedenis. Veranderende betekenissen van 'de oorlog' door globalisering en culturele diversiteit.
Organisatie: NIOD, Amsterdam

Evelien Gans

8 februari

'Assimilatie als spanningsveld' op symposium gewijd aan de toekomst van Joodse Studiën, in het Allard Pierson instituut te Amsterdam, op initiatief van de studievereniging Sechel (Hebreeuwse taal en cultuur).

17 april

'Voor de schaamte uit. Jaap en Ischa Meijer', voor de z.g. Schaamteclub (studiegroep psychoanalytici) in Amsterdam.

3 mei

'Jaap Meijer, de Snoge en de bibliotheek van Ets Haim, 1945-1953'. Inleidend college in de serie 'Geschiedenis op locatie', Universiteit van Amsterdam, Geesteswetenschappen/Afdeling Geschiedenis, in de Portugese synagoge in Amsterdam.

5 september

'The "Instrumentalization" of Anti-Semitism' op: The 8th Conference of the European Sociological Association (ESA) Conflict, Citizenship and Civil Society in Glasgow, Engeland permanente deelname aan de Research Stream 'Racism and Anti-Semitism'.

3 oktober

'Antisemitisme: evolutionair en multifunctioneel' op de studiedag voor docenten over antisemitisme en Holocaust-educatie bij de Anne Frank Stichting in Amsterdam.

14 oktober

Forumlid Paneldiscussie, samen met Eddo Rosenthal en Hans Vuijsje; voorzitter Karien Anstadt op de 'babyboomconferentie' van Joods Maatschappelijk Werk (JMW) gewijd aan de joodse babyboomgeneratie, Amsterdam.

30 oktober

College in het kader van Colleges over zionisme georganiseerd door het CID1 in samenwerking met de Universiteit van Leiden – over: 1. Zionisme in (vooroorlogs) Nederland 2. De invloed van het zionisme op Jaap Meijer (zionisme in 'de biografische keuken'), Leiden.

22 november

Presentatie Jaap en Ischa Meijer. Een joodse geschiedenis 1912-1956: 'Het Sternlager in Bergen-Belsen', NIOD, Amsterdam.

25 november

'Jaap en Ischa Meijer' in het Vakbondsmuseum in Amsterdam.

Madelon Keizer

12 april

'Albert Verwey' op het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome.

19 april

'Putten en de historicus' in Rome.

29 mei

Voordracht naar aanleiding van Fennema's Hirschfeld-biografie in de Rode Hoed in Amsterdam.

13 september

'The Europeanization of memory: Lidice, Oradour and Putten', presentatie paper op conferentie in Nottingham.

6 november

'Carry van Bruggen' Wizo.

Joggi Meihuizen

19 april

'Sans égards. Prof. Mr. A.Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen' op de Amsterdamse Academische Club.

13 november

'Sans égards. Prof. Mr. A.Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen' op het NIOD in Amsterdam.

30 november

'Sans égards. Prof. Mr. A.Pitlo en zijn conflicten met Joodse juristen' voor het Amsterdams Historisch Genootschap.

Hinke Piersma

10 december

'Despite the Court. The trials of the German war Criminals and the awareness of the Holocaust in Dutch society' op de International Conference Marking the 60th Anniversary of the Nuremberg Trials. Titel van de conferentie was: Holocaust and Justice. Post-War Trials and the Holocaust: Representation, Awareness and Historiography.

Remco Raben

11 januari

'Hoe wordt men vrij' op het festival Winternachten in den Haag.

11 januari

Inleiding op de film 'Blanke huid, gele commandant' op het festival Winternachten in Den Haag.

1 februari

'Megalopolis Jakarta' op het Nederlands Architectuur Instituut in Rotterdam.

28 februari

'Birma' voor de vereniging studenten Internationale Betrekkingen in Utrecht.

9 maart

'Oppositie Bhawan Ruangsilp' in Leiden.

16 maart

Inleiding op de film 'Blanke huid, gele commandant' op het NIOD in Amsterdam.

18 maart

'Van Indië tot Indonesië' in de Archipel/Masoeek Sadjja in Nijmegen.

4 april

'Oppositie Nirmal Dewasiri' in Leiden.

23 april

'De lange dekolonisatie' bij de VITI-middag op het NIOD in Amsterdam.

18 mei

'Indo's in oorlog. Feiten en geschiedschrijving' op de Pasar Malam in Den Haag.

24 november

'Door Japanse lens. Nieuws- en propagandafilms uit Indonesië tijdens de Tweede Wereldoorlog' bij de Vereniging Internationale Geschiedenis in Utrecht.

13 december

'Oppositie Sri Margana' in Leiden.

14 december

'Grensoverschrijdingen in Zuidoost-Azië tijdens de lange Tweede Wereldoorlog' op het symposium 'De Tweede Wereldoorlog als wereldgeschiedenis. Veranderende betekenissen van 'de oorlog' door globalisering en culturele diversiteit' op het NIOD in Amsterdam.

Kees Ribbens

14 december

'Nieuwe historische kaders voor 'de oorlog?' Global dimensions van de Tweede Wereldoorlog' tijdens het symposium 'De Tweede Wereldoorlog als Wereldgeschiedenis. Veranderende betekenissen van 'de oorlog' door globalisering en culturele diversiteit' op het NIOD in Amsterdam.

25 oktober

'Historische cultuur onder druk. De ontwikkelingen bij de noorderburen', gastcollege aan de masteropleiding Geschiedenis, Universiteit Gent in België.

10 mei

'Het canondebat versus multiculturele diversiteit', gastcollege aan de bacheloropleiding Cultuurwetenschappen, Universiteit Maastricht, Maastricht.

7 mei

'Popular historical culture in the Netherlands', gastcollege voor de afdeling Humanities van het University College Utrecht.

Peter Romijn

16 januari

Bürgermeister in der Besatzungszeit aan het Zentrum für Niederlande Studien in Münster.

22 maart

'Burgemeesters in oorlogstijd' voor de Vereniging Oud Leiden, Leiden.

30 maart

Lezing bij boekpresentatie A. Noorlag 'Een leven lang gezweven' in Stadskanaal.

1 mei

Lezing bij opening tentoonstelling 'Kind van 'foute' ouders, Bevrijdingsmuseum in Groesbeek.

11 juni

Lezing 'Volkenrechtelijke aspecten van de Duitse bezetting' voor Graduate School in Law, Universiteit Utrecht.

6 t/m 9 december

Deelname conferentie en paper presentatie op de Conferentie Transitional Politics, Universiteit Utrecht.

Marjan Schwegman

25 januari

Lezing 'Fighting for Garibaldi. Alexandre Dumas, Esperance von Schwartz and the making of the Hero of Two Worlds', European Colloquium, History Department University of California Los Angeles, Los Angeles, USA.

10 februari

Lezing 'Afscheid van Rome', Jaardag Stichting Vrienden van het Nederlands Instituut te Rome, Theaterinstituut Nederland, Amsterdam.

15 februari

'Terugblik op het directoraat van het Koninklijk Nederlands Instituut te Rome', voordracht Nederlands praatcafé Rome, Italië

21-23 februari

Introductie + lezing 'Il Risorgimento in Pompeii', Internationaal congres 'Archeology and National Identity in Europa/Archeologia e identità nazionale in Europa'. Koninklijk Nederlands Instituut te Rome, Italië.

24 april

Voordracht tijdens Diner Parlant ter inauguratie van het vws programma Erfgoed van de Oorlog, Leiden, Rijksmuseum van Oudheden

3 mei

Voordracht t.g.v. presentatie boek Zonneke Matthée, Voor Volk en Vaderland. Vrouwen in de NSB 1931 – 1938 (Balans 2007), NIOD

5 juni

Lunchlezing NIOD, 'Vechten voor Garibaldi. Liefde en oorlog in de verbeelding van het nieuwe Italië'

25 juni

Slotbeschouwing op een aan Anne Frank gewijd symposium, NIOD en Anne Frank Stichting, Amsterdam.

27 juni

Voordracht over de 'Toekomst van de oorlog' t.g.v. bezoek staatssecretaris vws, NIOD Amsterdam.

4 juli

Lezing 'Garibaldi, held in vele marges'. Georganiseerd door de Werkgroep Italië Studies en het Istituto Italiano di Cultura, Amsterdam.

11 september

Voordracht voor bijeenkomst Stichting Vrienden van het NIOD, Amsterdam.

28 september

Voordracht 'De Nederlandse Instituten in het buitenland: geen overbodige luxe', Rotary club 's-Gravenhage, Bel Air Hotel Den Haag.

17 oktober

Dagvoorzitter seminar De verbeelding van de emotie, een samenwerking tussen de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen en de Rijksakademie van beeldende kunsten, KNAW Amsterdam.

18 oktober

Gastcollege Culturele Studies UvA, 'Vrouwelijk heldendom: een klassieke onmogelijkheid?', Amsterdam.

8 november

Voordracht informatiebijeenkomst Behoud van oorlogsgelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties, NIOD Amsterdam.

22 november

Voordracht bij de presentatie boek Evelien Gans, Jaap en Ischa Meijer, deel 1 (Prometheus, Amsterdam 2007), NIOD, Amsterdam.

23 november

Lezing 'An Amazon for Garibaldi: the Woman Warrior and the making of the Hero of 2 Worlds', Internationale Conferentie Garibaldi: The Politics of Radical Fame 23-24 November 2007, Italian Cultural Institute, London, Engeland.

27 november

Presentatie NIOD rapport over Debye, geschreven door Martijn Eickhoff, In naam van de wetenschap? P.J.W. Debye en zijn carrière in Nazi Duitsland. KNAW, Trippenhuis, Amsterdam.

4 december

Voordracht t.g.v. presentatie boek Jaap Cohen, Het bewaren van de oorlog. (Boom, 2007), NIOD, Amsterdam.

9 december

Introductie + openbaar interview van Katrin Himmler, auteur van De gebroeders Himmler. Voormalig concentratiekamp Vught.

13 december

Lezing 'Garibaldi, de man en de vrouwen', symposium De andere Garibaldi: de mens, de man, de mythe. Werkgroep Italië Studies en NIOD, Amsterdam.

18 december

Lezing 'Wie was Reina Prinsen Geerlig's?', NIOD en Verzetsmuseum, Amsterdam.

Promoties

15 november

Promotor Verstregelde levens De eeuwige ballingschap van Erika en Klaus Mann van Alexandra H.A.M. Paffen, Universiteit Utrecht.

Organisatie wetenschappelijke bijeenkomsten:

21-23 februari

Organisatie van het Internationaal congres 'Archaeology and National Identity in Europe/Archeologia e identità nazionale in Europa', Koninklijk Nederlands Instituut te Rome, Italië.

25 oktober

Organisatie Internationale conferentie, Facciamo l'Europa, Unione, Rome, Italië.

Interviews + optreden in radio en tv programma's:

26 februari

Interview in NRC Handelsblad n.a.v. aantreden als directeur NIOD door Niek Pas.

27 februari

Interview in de Volkskrant n.a.v. aantreden als directeur NIOD door Bart Jongman en Marcel van Lieshout.

27 maart

Optreden in radioprogramma De ochtenden.

2 april

Optreden in AVRO radiojournaal.

3 april

Optreden in tv-programma Pauw & Witteman.

4 april

Optreden in radioprogramma BNR nieuwsradio.

10 april

Interview Schagerweekblad.

12 april

Optreden in radioprogramma Live Desmet.

20 april

Interview Schoolblad.

9 mei

Openbaar interview in Historisch Café, Amsterdam.

12 juni

Interview over organisatie van het NIOD in het kader van de operationalisering van het KNAW HRM personeelsbeleid door M. Bode, Amsterdam.

21 juli

Interview IJmuider courant door Dimitri Walbeek n.a.v. recent aantreden als directeur NIOD + toetreding Comité van Aanbeveling Onderzoek Velsers Affaire WOII.

4 augustus

'Als er maar niets veranderd is', interview in het kader van de serie *Het huis van mijn jeugd*. Trouw, de Verdieping. 4 augustus 2007, p. 2.

7 augustus

Interview, Dingen die gebeuren, n.a.v. initiatief NIOD website Bezettingscanon in discussie, KRO, Hilversum.

Herdenkingen en andere officiële plechtigheden:

4 mei

Herdenking 2e Kamer Den Haag en op De Dam Amsterdam.

5 mei

Nationale Viering Bevrijding Carré, Amsterdam.

10 mei

Herdenking Bloemendaal Erebegraafplaats.

14 mei

Herdenking bombardement Rotterdam.

15 augustus

Herdenking van de capitulatie van Japan, Stichting herdenking 15 augustus 1945 Den Haag

24 september

Presentatie rapport Identificatie met Nederland, Oude vergaderzaal Tweede Kamer Den Haag.

29 november
Afscheid van Maarten van Booven,
Algemeen Rijksarchivaris, NA, Den Haag.

Deelname congressen e.d.:

17 t/m 19 mei
Vlaams-Nederlands Historisch Congres,
Kortrijk, België.

3 oktober
Conferentie The future of lieux de mémoire,
Kamp Westerbork.

25 oktober
Internationale conferentie, Facciamo
l'Europa. Unione, Rome, Italië.

6 december
Bijeenkomst Kenniskring Amsterdam,
Stadsarchief Amsterdam.

11 december
Presentatie van de richtlijnen voor his-
torisch wetenschappelijk onderzoek in
opdracht, KNAW Amsterdam.

*Optreden als voorzitter/commentator/
moderator:*

17 oktober
Dagvoorzitter seminar De verbeelding van
de emotie, een samenwerking tussen de
Koninklijke Nederlandse Akademie van
Wetenschappen en de Rijksakademie van
beeldende kunsten, KNAW Amsterdam.

18 oktober
Referent bij presentatie Rinske Koehorst
over Italiaans Fascisme, AIO bijeenkomst
Huizinga Instituut UvA, Amsterdam.

9 november
Dagcommentator conferentie 'Kunne/
seks/geslacht/gender 1700-heden',
Huizinga Instituut, Amsterdam.

9 december
Dagvoorzitter Beschermersdag voormalig
concentratiekamp Vught.

Varia

15 maart
Mediatraining op NIOD.

8 juni
Werkoverleg met Belgisch Zusterinstituut
SOMA, Gent, België.

12 juli
Kennismaking met Duitse ambassadeur,
Läufer, Den Haag.

17 september
Onderhoud met president en griffier van de
Hoge Raad, Den Haag.

10 oktober
Medewerking (research + interview) aan
documentaire Reina Prinsen Geerligts,
Hoge Bomen, Pioniers, AVRO, Hilversum.

30 oktober
Ontvangst eerste exemplaar De eerste
wereldoorlog door Nederlandse ogen
Samenstellers: Rob Kammelar, Jacques
Sicking en Menno Wielenga.

5 november
Mediatraining bij Studio Videosite, Almere.

19 november
Kennismaking met de Israëlische ambas-
sadeur, Harry Kney-Tal.

17 december
Kennismaking met de Japanse ambassa-
deur, Minoru Shibuya.

Jolande Withuis

12 maart
Rede bij afscheidssymposium van staatsse-
cretaris vws Ross-van Dorp in Den Haag.

4 mei
Gastcollege 'Herdenking, herinnering en
traumacultuur in Nederland' aan de Sociale
faculteit Universiteit Gent, België.

24 mei
'Sekse en sekte. Moslima-terrorisme geana-
lyseerd en vergeleken', inleiding en aanbie-
ding rapport aan minister Ter Horst.

7 juni
'Sekse en sekte: de comparatieve methode
beproefd', 2 maal lezing en discussie op de
afdeling Strategische Kennisontwikkeling
van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

19 november
College Clio & macht: 'Clio verkracht'. De
steeds opnieuw 'vergeten' Russische mis-
daden tegen Duitse vrouwen, voorjaar 1945'
aan de Universiteit van Leiden.

16 oktober
'Pim Boellaard' in de NIOD lezingenreeks in
het Verzetsmuseum in Amsterdam.

Bijlage 4

Bestuurs- en andere lidmaatschappen van medewerkers

G. Aalders

- Lid van de International Advisory Board of Scholars and Experts van het Central Registry of Information on Looted Cultural Property.
- Lid van de Werkgroep Holocaust and Polycracy in Western Europe 1940-1944, Universiteit van Konstanz, Duitsland.
- Lid van de onderzoeksgroep 'Economy and War', van de European Science Foundation
- Lid van de werkgroep Cold War and neutrality: East West Economic Relations in Europe, Universiteit van Wenen.
- Redacteur van De Republiek.

D. Barnouw

- Lid Werkgroep Advocatuur in WO2.
- Lid werkgroep communicatie programma Erfgoed van de Oorlog van het Ministerie van vws.

Mw. A. van Bockxmeer

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.
- Lid bestuur Koninklijke Vereniging van Archivarissen Nederland.
- Voorzitter Landelijke Werkgroep Kamparchievendag.
- Lid stuurgroep Erfgoed van de oorlog van de eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII van het Ministerie van vws.

Mw. E. Bogaerts

- Bestuurslid Professor Teeuw Fonds.
- Bestuurslid Vereniging KITLV.

Mw. E. Buchheim

- Secretaris VVG (Vereniging voor Vrouwengeschiedenis).
- Lid van de toetsingscommissie 'Getuigen verhalen', subsidiekader voor Oral History materiaal binnen het programma Erfgoed van de oorlog van het ministerie van vws.

D. van Galen Last

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.

Mw. E. Gans

- Lid KNAW-commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland.
- Lidmaatschap jury Henriette Roland Holstprijs (driejaarlijkse prijs voor beste boek op maatschappelijk geëngageerd en literair niveau) (prijzuitreiking: 17 mei 2008).

H. Gijsbers

- Gezamenlijk overleg oorlogsmusea en -instellingen.

Mw. M. de Keizer

- Voorzitter Onderdeelscommissie NIOD

J. Kemperman

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.
- Lid OC.

R. Kok

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.

R. Kruis

- Lid van de redactie van de NIOD-website.

P. van der Maas

- Commissielid SIG (Special Interest Group) auteursrechten van de NVB
- Taskforce Krantendigitalisering o.l.v. DEN, lid v.d. kopgroep.

J. Meihuizen

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.

Mw. H. Piersma

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.

P. Post

- Lid stuurgroep onderzoeksprogramma Van Indië tot Indonesië.
- Programma-directeur Historical Research Program Japan and the Netherlands II.

- Lid werkgroep Overzeese Chinese Netwerk Nederland.

R. Raben

- Bestuurslid Australian-Netherlands Research Cooperation.
- Lid redactiecommissie KITLV Press.
- Lid begeleidingscommissie project 'Afscheid van Indië', Nationaal Archief, Den Haag.
- Lid projectbureau 'Van Indië tot Indonesië. De herschikking van de Indonesische samenleving 1930-1960', NIOD.
- Lid begeleidingscommissie 'De oorlog van verre', NIOD.

K. Ribbens

- Redacteur en redactiesecretaris Tijdschrift voor Geschiedenis.
- Lid leescommissie Sociaal-Cultureel Planbureau: Frank Huysmans, Jos de Haan, Het bereik van het verleden. Ontwikkelingen in de belangstelling voor cultureel erfgoed Het culturele draagvlak 7 (Den Haag 2007).
- Bestuurslid Stichting Imagine IC, Amsterdam.

P. Romijn

- Lid bestuur Stichting Geschiedenis Bijzondere Rechtspleging (Leeuwarden).
- Lid Commissie van Advies Centrum voor Holocaust- en Genocide Studies.
- Lid Raad van Advies Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog.
- Lid Begeleidingscommissie Open Digitaal Archief (COGIS).
- Lid begeleidingscommissie S. Scagliola (Nederlands Veteraneninstituut Doorn).

Mw. M. Schwegman

- Voorzitter Bestuur CHGS, Amsterdam.
- Lid wetenschappelijke adviesraad van het Florence Nightingale Instituut, Zetten.
- Lid wetenschappelijke adviesraad Montesquieu Instituut, Den Haag/Maastricht.
- Lid wetenschappelijke adviesraad Werkgroep Geschiedenis homoseksuelen.
- Lid wetenschappelijke adviesraad Congres Historical Sciences Amsterdam 2010.
- Lid wetenschappelijk Comité van Aanbeveling Stichting Onderzoek Velsler Affaire.

- Lid erecomité Monument voor Walraven van Hall.
- Lid stuurgroep Projectgroep Erfgoed van de Oorlog, Herinnering. (met UvA en vu).

E. Somers

- Lid Commissie Inhoud Verzetsmuseum Amsterdam.
- Lid van het gemeenschappelijk comité Transit Mechelen (Vlaams Holocaust Museum in oprichting).
- Bestuurslid Stichting Foto en Tijdsbeeld.

Mw. E. Touwen-Bouwsma

- Voorzitter Commissie van Advies onderzoeksprogramma van Indië tot Indonesië.
- Voorzitter Begeleidingsadviescommissie van de onderzoeken Schade en Rechtsherstel en Backpay.
- Lid afstemmingsgroep Eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO2 van het Ministerie van vws.
- Lid bestuur Verzetsmuseum Amsterdam.
- Lid klankbordgroep Virtuele tentoonstelling Auschwitz.
- Lid werkgroep Slachtofferzorg en Traumacultuur.

H. de Vries

- Lid van de Commissie van Toezicht van de Stichting 1940-1945.
- Bestuurslid van de Stichting Oranjehotel.
- Lid van het College van Raadskamers van de PUR.
- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie.

D. Waanders

- Lid Gebruikersraad ABS-Archeion.

Mw. J. Withuis

- Lid Organizing Committee Congres 'Culture & the Cold War'.
- Redacteur Maandblad Geestelijke Volksgezondheid.
- Lid publicistenpanel radioprogramma Punch (VARA).
- Lid Commissie Gevolgen van Rampen voor de gezondheid op middellange en lange termijn, Gezondheidsraad.

Bijlage 5

Overzicht Vergaderzaalagenda

JANUARI

- 9 januari Begeleidingsgroep Justitie in Oorlogstijd – o.l.v. P. Romijn.
- 10 januari Vergadering NICAM.
- 12 januari Vergadering digitale verwerking Het Koninkrijk van L. de Jong.
- 15 januari Begeleidingscommissie Oorlog van Verre.
- 16 januari Begeleidingscommissie Boellaard.
- 22 januari Bijeenkomst Kroatië – project (P. v.d. Maas/E. Touwen).
- 23 januari Begeleidingscommissie Kamparchieven.
- 26 januari Bijeenkomst Muntenhuis (E. Somers).
- 30 januari Studiegroep Slachtofferhulp en traumacultuur WOII.

FEBRUARI

- 2 februari Weaponization of the Media; borrel voor congresgangers.
- 5 februari Begeleidingscommissie Eurotrauma.
- 6 februari Klankbordgroep Auschwitz.
- 12/13-feb. Workshop NICAM.
- 14 februari PUR vergadering.
- 14 februari VWS delegatie – MT.
- 19 februari Lezing Boudewijn Smits over L. de Jong voor RUG studenten.
- 20 februari Lunchlezing: Nationaal-Socialistische Beweging 1931-1945 in beeld, door R. Kok.
- 22 februari Afstemmingsgroep voorlichtingsbeleid.

MAART

- 1 maart Vergadering Nationaal Archief – NIOD.
- 14 maart Vergadering NICAM.
- 19 maart Raad van Advies / vws – NIOD – met avonddiner.
- 21 maart Opening tentoonstelling hal: Jehanne van Woerkoms werk over Potocari geopend door oud-minister Jan Pronk.
- 22 maart Boekpresentatie
- 27 maart Lunchlezing M. Fennema over zijn nog te verschijnen biografie over Hans Max Hirschfeld.
- 30 maart Wetenschapscommissie.

APRIL

- 5 april Rond de Tafel: NSB.
- 10 april Overleg NIOD – Musea (E. Somers).
- 11 april Vergadering NICAM.
- 12 april Boekpresentatie A. Timmerman (Atheneum Boekhandel).
- 17 april Begeleidingscommissie Justitie in Londen (P. Romijn).
- 20 april Commissie van Advies vergadering.
- 23 april Boekpresentatie Coen Stuldreher: De legale rest. Gemengd gehuwde Joden Onder de Duitse bezetting.
- 24 april Begeleidingscommissie Advocatuur in de Tweede Wereldoorlog.
- 26 april Opening tentoonstelling en lezingenreeks: Gisèle en haar onderduikers. In samenwerking met Stichting Castrum Peregrini.

MEI

- 2 mei Boekpresentatie Z. Matthée – vrouwen in de NSB.
- 15 mei Overleg MT-vws.
- 22 mei Begeleidingscommissie Debye.
- 24 mei Voorjaarsoverleg NIOD-KNAW.
- 29 mei Werkgroepoverleg Krantendigitalisering.
- 31 mei Lezingenreeks Gisèle en haar onderduikers: Beatrice von Bormann: “argonauten in Amsterdam. Max Beckmann’s vriendschap met Gisèle”.

JUNI

- 5 juni Werkgroep Kamparchieven.
- 5 juni Lunchlezing: M. Schwegman over Vechten voor Garibaldi. Liefde en Oorlog in de verbeelding van het moderne Italië.
- 15 juni Workshop P. Romijn.
- 20 juni Begeleidingscommissie Eurotrauma.
- 25 juni Filmopname School voor Journalistiek.
- 27 juni Werkbezoek staatssecretaris vws.
- 29 juni Humanity in Action huurt vergaderzaal.

JULI

- 11 juli Project geschiedenis ministerie van Justitie.

SEPTEMBER

- 11 september Bijeenkomst vrienden van het NIOD.

OKTOBER

- 1 oktober Bijeenkomst NIOD-musea.
- 2 oktober Lunchlezing: O. Sinke over de geschiedenis van Radio Oranje.
- 5 oktober Symposium Bregstein Stichting.
- 12 oktober Finissage lezingenreeks Castrum Peregrini.
- 15 oktober Stuurgroep Archievangids.
- 15 oktober Stuurgroep Onderzoeksgids Onderzoeksgids Opsporing en Verificatie.
- 24 oktober Encompass.

NOVEMBER

- 6 november Presentatie Jaarboek 18: Staat van veiligheid.
- 13 november Lunchlezing: Prof. mr. Adriaan Pitlo over diens conflicten met Joodse Juristen door J. Meihuizen.
- 22 november Presentatie boek E. Gans: Jaap en Ischa Meijer.

DECEMBER

- 4 december Lunchlezing: M. Eickhoff over zijn onderzoek naar P.J.W. Debye naar aanleiding van de presentatie van zijn boek “In naam der wetenschap? P.J.W. Debye en zijn carrière in Nazi-Duitsland.
- 4 december Presentatie boek J. Cohen: Het bewaren van de oorlog. De roerige beginperiode van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie 1945-1960.
- 13 december Symposium Garibaldi.
- 14 december Symposium K. Ribbens: De Tweede Wereldoorlog als wereldgeschiedenis. Veranderende betekenissen van ‘de oorlog’ door globalisering en culturele diversiteit.
- 20 december Wetenschapscommissie.

Bijlage 6

Aanwinsten: een keuze

Het archief van Henk Toby (1916) Toby is tijdens de oorlog onder andere betrokken bij de hulp aan onderduikers en de verspreiding van Vrij Nederland. In februari 1944 wordt hij in Haarlem opgepakt en via Rotterdam en Vught naar het concentratiekamp Dachau overgebracht. Daar zit hij tot het einde van de oorlog gevangen. Het archief bestaat voor het grootste deel uit een briefwisseling die hij in deze periode voerde met zijn verloofde en zijn ouders. (Archiefnummer 828)

Brieven gestuurd aan Jacob Stuiver (1899-1943) terwijl hij gevangen zat in Bochem (Duitsland). Stuiver, die van joodse afkomst was, werd in 1941 als gevolg van verraad opgepakt terwijl hij illegale pamfletten aan het maken was op zijn werk (Advocatenkantoor Van Hasselt, Amsterdam). Hij werd samen met een collega, Van den Hoek, veroordeeld tot een jaar gevangenschap. In Duitsland werden beiden tewerkgesteld en gedwongen schoenen te maken. Van den Hoek is in Bochem overleden aan buikvliesontsteking. Na een jaar kwam Stuiver vrij en bracht zijn beide kinderen naar een onderduikadres, zelf dook hij ook onder. Stuiver werd echter verraden en kwam om in Sobibor. Het archief bevat enkele brieven van familie en vrienden uit Stuivers eerste periode van gevangenschap. (Aanwinstnummer 2052)

Correspondentie van de familie Weening. Het Nederlandse gezin, dat van joodse afkomst was, zag zich in mei 1940 genoodzaakt om hun woonplaats Antwerpen te verlaten en te vluchten naar Frankrijk. In de twee jaren die volgden hadden zij diverse verblijfplaatsen in het Franse Vichy, waaronder in St. Simon en in Montréjeau. In het voorjaar van 1942 verhuisde het gezin naar het Franse Pyreneeën-plaatsje Aulus-les-Bains, waar zij hun intrek namen in 'Villa Raphaël'. In dit hotel verbleven zij samen met een aantal andere Nederlanders en Duitsers, tot zij in november over de Pyreneeën naar Spanje vluchtten. De correspondentie die zij in deze jaren voerden met familie en vrienden lieten zij achter in het hotel en werd in 2007 tijdens een verbouwing gevonden. (Archiefnummer 827)

Tekeningen van het werk aan de Birma-spoorlijn. Gemaakt door Wilhelm Arnold August van Rheeden (1904-1945) tijdens zijn gevangenschap. De schenking bevatte naast de originele tekeningen ook een publicatie over Guus van Rheeden: Rheeden, Herbert Cornelis van, e.a., De oorlog die niet ophield : zes tekeningen gemaakt door Guus van Rheeden (1904-1945), Nederlands kr gsgevangene aan de Birma-spoorweg (Rotterdam 2007). (Aanwinst 2396)

Brieven van Vijverberg (1913-1965) aan zijn vrouw tijdens zijn gevangenschap (Gevangenis Den Haag, Kamp Amersfoort, Kamp Vught) en zijn werkzaamheden voor de Arbeitseinsatz in Duitsland. (Aanwinstnummer 2178)

Administratie van het interneringskamp in Grave, naoorlogs. (Aanwinstnummer 2179)

Correspondentie van een Duitse Wehrmachtsoldaat aan Nederlandse vrienden. De Duitser Hanner was na WO I naar Nederland gekomen om onderwijs te volgen en 'bij te komen'. Hij kwam in huis bij de familie Van der Meij. Toen WO II uitbrak werd hij vanwege zijn Oostenrijkse afkomst opgeroepen voor de Duitse Wehrmacht. De correspondentie stamt hij de tijd dat hij in dit leger diende. Hanner is vermist geraakt. (Aanwinstnummer 2234)

Briefwisseling tussen Isodora Leipold-Snoek (1905-1994) en haar echtgenoot Alfred Leipold (1905-1986) tijdens hun verblijf in Zwitserland. Bevat tevens hun vluchtverhaal, geschreven door mevrouw Leipold. (Aanwinstnummer 2270)

Dagboek en herinneringen uit Nederlands-Indië van ir. J.J.A. Floor. Floor vertrok op 25-jarige leeftijd met zijn vrouw naar Indië om te werken voor Shell. Tijdens de oorlog zaten hij en zijn vrouw geïnterneerd in diverse kampen. Zijn dochter was ondergebracht in een kostschool in Australië. De documenten zijn geschreven in steno-pont en later uitgewerkt. (Aanwinstnummer 2276)

Documenten van Esther Jacobs-Cohen (1904-1987). Zij was voor de oorlog 'gemengd' gehuwd, maar werd in 1938 weduwe. Uit dit huwelijk kreeg zij echter wel twee kinderen. Het gezin was woonachtig in Amsterdam en werd na een razzia in mei 1943 naar Westerbork getransporteerd. Beide kinderen werden in september 1943 vrijgelaten, omdat zij half-joods waren. Jacobs-Cohen kwam echter via Bergen-Belsen in Theresienstadt terecht. De schenking bevat het dagboek dat zij in dit kamp bijhield en een kleine hoeveelheid correspondentie van tijdens en na de oorlog. (Aanwinstnummer 2288)

Brieven van een soldaat die diende bij de Waffen-SS in Rusland. De brieven dateren van december 1942 en januari 1943. In januari 1943 kwam hij om het leven. (Aanwinstnummer 2322)

Foto's uit het redactiearchief van de Volksche Werkgemeenschap. (Aanwinst 2351)

Bedragen in Euro's x 1000

Exploitatierkening 2007 NIOD

	Realisatie	Begroting	2006
Totale Baten	4.774	4.083	3.943
Personele kosten	3.686	3.547	2.964
Afschrijvingen	65	69	121
Materiële lasten	873	483	748
Totale Lasten	4.624	4.099	3.833
Exploitatieresultaat	151	-17	110

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) heeft als werkgebied de Tweede Wereldoorlog in Nederland en Nederlands Indië/Indonesië in het bredere kader van de eigentijdse geschiedenis. Het NIOD kent twee centrale taken. De eerste is de informatie en documentatietaak: het beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van documentatie over de Tweede Wereldoorlog in Nederland en Nederlands Indië/Indonesië en alles wat daar direct mee samenhangt, alsook het geven van informatie daarover aan overheidsinstellingen en particulieren. De tweede taak is het verrichten van wetenschappelijk onderzoek op dit terrein in het bredere kader van de eigentijdse geschiedenis. In het nieuwe NIOD onderzoeksprogramma 2007-2012, getiteld 'Van ondervinding tot reflectie. De blijvende betekenis van oorlogsgeschiedenis', zijn de volgende drie onderzoekslijnen opgenomen:

- ▶ de ondervinding van oorlog
- ▶ de nasleep van oorlog
- ▶ de reflectie over oorlog

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie

Herengracht 380
1016 CJ Amsterdam
Tel: 020-523 38 00
Fax: 020-523 38 88
E-mail: info@niod.knaw.nl

Openingstijden studiezaal NIOD:
Maandag 13.00-17.30 uur
Dinsdag t/m vrijdag 9.00-17.30

Website: www.niod.nl